

**Verksamhets- och resultatplan
för
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet
år 2009**

Planen är antagen av myndighetens styrelse
den 11 november 2008, ÅMH-St 7/08 § 43

Förord

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet bildades den 1 januari 2008 genom sammanslagning av miljöhälsovårdsenheten inkluderande hälsoskydd, veterinärfunktion och livsmedelslaboratorium vid Ålands hälso- och sjukvård, Ålands miljöprovningsnämnd samt miljötillsynen, alkoholservingstillsynen och djurskyddstillsynen vid Ålands landskapsregering. Sammanslagningen förgicks av flera års utredningar som mynnade i rapporten "Samordning av miljö- och hälsoskyddsfunktionerna i landskapet". Den 1 januari 2009 genomförs steg två då de landskapsägda laboratorierna Livsmedelslaboratoriet, Ålands miljölaboratorium och Ålands försöksstations laboratorium sammanslås och inordnas under myndigheten.

Myndighetens organisation och ansvar har fastställts i Landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅFS 2007:115). I lagen framgår att myndigheten är underställd Ålands landskapsregering och att dess politiskt tillsatta styrelse på föredragning av myndighetschef årligen ska tillstålla landskapsregeringen en verksamhets- och resultatplan.

Under det första verksamhetsåret 2008 har ingen verksamhets- och resultatplan utarbetats, utan arbetet har koncentrerats på att få myndigheten på fötter och skapa förutsättningar för en långsiktigt fungerande, modern och effektiv förvaltning. Denna plan är därför den första av sitt slag för myndigheten. Då myndigheten är ny har till planen fogats även bilagor som fördjupar kunskapen om myndighetens arbetsuppgifter.

Underlaget till denna plan är framtaget under gemensamma planeringsdagar och grupparbeten, i syfte att verksamheten planeras i samma grupper som sedan tar ansvar för att uppgifterna utförs. Under 2008 har myndigheten haft ett system med personlig verksamhetsplanering kopplad till tidredovisning samt dokumenterade och uppföljningsbara uppdrag och resultatmål på myndighets-, grupp- och individnivå som en förberedelse inför arbetet med denna plan. Vårt gemensamma planeringsarbete är dock ännu bara i sin linda och vi kommer därför att fortsätta grundarbetet med en ändamålsenlig planeringen av verksamheten under 2009.

Den 28 maj 2008, ÅMH-St 3/08 § 22, lämnade styrelsen budgetförslag för år 2009 till Ålands landskapsregering och den 11 november 2008, ÅMH-St 7/08 § 43, beslöt styrelsen tillstålla landskapsregeringen denna verksamhets- och resultatplan för år 2009.

Mariehamn den 11 november 2008

Styrelsen för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Inledning	5
1.1. Bakgrund.....	5
1.2. Underlag.....	5
1.3. Faktorer som påverkar uppfyllandet av planen.....	5
2. Uppdrag och vision.....	6
2.1. Vår verksamhetsidé.....	6
2.2. Vår vision.....	6
3. Resursfördelning.....	7
4. Planerade aktiviteter och mål för verksamheten 2009	8
4.1. Myndighetsövergripande aktiviteter och mål	8
4.2. Myndighetsutövning	10
4.3. Myndighetstjänster.....	15
 Bilagor	 1
1. Vår vision.....	2
2. Gruppansvarsområden	3
2.1. Lednings- och stödfunktion	4
2.2. Myndighetsutövning	6
2.3. Myndighetstjänster.....	16
3. Myndighetens planerade aktiviteter och mål för 2009	19
3.1. Myndighetsövergripande aktiviteter och mål	19
3.2. Mål och aktiviteter för myndighetsutövningen.....	25
3.3. Mål och aktiviteter för myndighetstjänsterna	34
4. Vårt prövnings- och tillsynsansvar	37
4.1. Centrala författningar.....	37
4.2. Prövningsärenden.....	50
4.3. Register	54
4.4. Vissa tvångsmedel	55

Sammanfattning

En modern och effektiv myndighet för ett levande örike med en ren och trygg livsmiljö är den gemensamt framtagna visionen för den nya miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Denna vision lägger grunden för det fortsatta arbetet med att ta fram strategier och mål i myndighetens resultatplanering. Arbetet med resultatplaneringen är en av många utvecklingsinsatser under 2009 som syftar till uppbyggnad av den myndighet vi vill vara och som präglar vårt verksamhetsår. En annan insats är att inleda arbetet med ett integrerat miljö- och kvalitetsledningssystem för att öka tydligheten och samordna de tidigare åtskilda enheterna, med målet att certifieras inom tre år om resurser beviljas.

Under året ska vi ackreditera flera nya kemiska analyser för vatten och jord. Detta är en förutsättning för att vi ska hålla vår ackreditering av laboratoriet. Orsaken är vi står inför en ny omställning då myndighetens livsmedelslaboratorium vid årsskiftet sammanslås med Ålands miljölaboratorium och Ålands försöksstations laboratorium. Extra resurser avsätts även för det omfattande samordningsarbetet.

Huvuddelen av myndighetens aktiviteter styrs av lagstiftning och av landskapsregeringen givna uppdrag. Det rör sig om analys-, provtagnings- och veterinärvårdstjänster, samt provning, tillsyn och utredning inom myndighetens ansvarsområde. Några större förändringar i förhållande till 2008 förutses inte.

I vår myndighetsutövning prioriterar vi akuta situationer och provningar som verksamhetsutövaren är beroende av. Vi prioriterar även ned eller bort flera av våra uppgifter till följd av resursbrist. Trots oklarheter i förändrad central lagstiftning och arbetsbörda lägger vi målet att 75 % av provningarna ska gå till beslut inom sex veckor samt att den historiska lasten av miljötillståndsärenden ska minska.

Med projektillsyn inom myndighetens ansvarsområden kommer tillsynen att effektivieras. Den preliminära tillsynsplanen ska dock vidareutvecklas och till den del det är möjligt under året, utvärderas avseende fördelning av resurser och taxans nivå. Tillsynsplanen är beroende av ett uppdaterat dataregister över tillsynsobjekt, en riskbaserad taxa som balanseras mot myndighetens resurser samt kunskapsuppbyggnad som möjliggör samordning av tillsynsinsatserna över lagstiftnings- och ämnesområdena.

Öppenhet, kunskap och informationsspridning har identifierats som viktiga nycklar till myndighetens framgång. Myndigheten inför därför kontinuerlig kompetensutveckling av personalen med individuella utvecklingsplaner. Informationsspridning sker genom framtagande och utveckling av en informativ och tydlig hemsida, aktiv kommunikering med media samt framtagande av anpassat informationsmaterial om vår verksamhet.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Myndigheten bildades den 1 januari 2008 och utökas från den 1 januari 2009 vid sammanslagning av de tre landskapsägda laboratorierna. Den 1 december 2008 träder den nya miljöskyddslagstiftningen i kraft, vilket påverkar den del av myndigheten som utövar provning och tillsyn inom miljöskydd. Enligt 2 § Landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅFS 2007:115) är myndigheten underställd Ålands landskapsregering, som årligen antar en verksamhets- och resultatplan för myndigheten. Planen tillställs regeringen av myndighetens politiskt tillsatta styrelse.

1.2. Underlag

Underlaget till denna plan grundar sig på de krav som ställs på myndigheten enligt lag och de uppdrag som givits av Ålands landskapsregering, framtaget förslag till arbetsfördelning, tidigare erfarenheter av tidsåtgång och det som redan kunnat skönjas vid uppföljning av 2008 års planering. Rörande resurser är utgångspunkten myndighetens budgetsförslag från den 29 maj 2008, med komplettering 11 augusti 2008 rörande laboratoriefestjänsten. Underlaget har tagits fram i en gemensam process där alla anställda vid myndigheten deltagit.

1.3. Faktorer som påverkar uppfyllandet av planen

Faktorer som påverkar myndighetens möjligheter att uppfylla denna plan är huvudsakligen otillräckliga resurser i budget 2009, kompetensförlust vid personalomsättningar, oklarheter och därmed fördröjningar vid förändrad lagstiftning samt oförutsedda större händelser som leder till omprioriteringar.

Då myndigheten är ny finns ännu inte ett tillräckligt gott underlag för att lägga en fullgod verksamhets- och resultatplan. Underlaget brister exempelvis avseende antalet verksamheter som myndigheten har tillsyn över och påverkas under 2009 av förändrad central lagstiftning inom miljö- och hälsoskyddsområdet, vars effekter på våra arbetsuppgifter ännu är svåra att förutse. Även den av landskapsregeringen inte ännu fastställda avgiftstaxan för 2009, med det nya begreppet årliga tillsynsavgifter, påverkar hur myndigheten bör fördela resurserna.

Med erfarenhet från bildandet av myndigheten den 1 januari 2008 kommer laboratoriets arbete under 2009 att präglas av omprioritering till följd av oförutsedda arbetsuppgifter sammanhängande med laboratoriesammanslagningen. Laboratoriets arbete med analys av myndighetsprover påverkas även av de resurser som kan läggas på tillsynen och är beroende av planer och program som för 2009 ännu inte fastställts av Ålands landskapsregering.

2. Uppdrag och vision

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets uppgift är tillse att vår inomhus- och utomhusmiljö, vår mat, de produkter och tillverkningsprocesser vi använder eller de aktiviteter vi utför varken skadar oss, djuren eller vår yttre miljö. Detta gör vi genom vår förebyggande prövning, tillsyn och provtagning enligt lagstiftningen samt med kunskap, aktiv informations spridning och god service. I detta arbete styrs vi av vår centrala lagstiftning, som ger oss både rättigheter och skyldigheter. Myndighetens uppgifter och ansvar är etablerade i tre angränsande rättsordningar; gemenskapsrätt, rikslagstiftning och åländsk lagstiftning, vilket ställer särskilda krav på myndighetens juridiska kompetens. En sammanställning av vår centrala lagstiftning finns i bilaga 4.

Myndigheten erbjuder även veterinärvårdstjänster avseende nyttodjur till jordbrukare, fiskodlare och andra som håller djur yrkesmässigt. Vi sköter en liten smådjursklinik för basvård av smådjur, som katter och hundar. Vidare upprätthåller vi genom våra veterinärer landskapets veterinärjour, som möjliggör akutsjukvård för djur kvällar, nätter och helger, och därmed erbjuder en god grundtrygghet för alla djurägare.

Vi tillhandahåller även kemiska och mikrobiologiska analystjänster vid ett eget ackrediterat laboratorium. Detta gäller såväl analys av farliga mikrober i livsmedel, dricks- och badvatten i syfte att undvika hälsofara eller utreda förgiftningsfall, som analyser av näringsinnehåll i foder, gödsel och jord i syfte att optimera insatserna inom jordbruket. Vi har också en nyckelroll i landskapsregeringens övervakning av vattnen, genom att vi sköter provtagning och analys av sjöar, träsk, utfallsdiken, hav och vikar runt Åland. Vi erbjuder även våra lokala analystjänster till både andra myndigheter, kommuner och allmänhet.

2.1. Vår verksamhetsidé

Utgående från vårt uppdrag har vi vid våra planeringsdagar under 2008 tagit en gemensam verksamhetsidé som lyder:

Rätts- och kvalitetssäker tillsyn och tillståndsgivning inom miljö- och hälsoskyddsområdet, god service, ackrediterade laboratorietjänster inom livsmedel och miljö samt veterinärvård med 24 timmars beredskap.

2.2. Vår vision

Genom flera gemensamma diskussioner och gruppdiskussioner om vårt uppdrag, hur vi vill utföra det och vilken myndighet vi vill vara har vi gemensamt tagit fram vår vision:

ÅMHH

-
En modern och effektiv myndighet

-
för ett levande örike med en ren och trygg livsmiljö

Vår vision är vår ledstjärna i utvecklingen av myndigheten och grunden för våra strategier och mål i resultatplaneringen. Den hjälper oss att prioritera och arbeta gemensamt i samma riktning. I bilaga 1 finns vår förklarande text till visionen, vilken beskriver vad vi menar med vår vision och därmed vilken myndighet vi strävar efter att utvecklas till.

3. Resursfördelning

Myndigheten planerar verksamheten utgående ifrån budgetförslagets 29 ordinarie och 6 tillfälliga tjänster motsvarande 33,5 personår. I budgetförslaget finns en detaljerad motivering till föreslagna förändringar av tjänster jämfört budget 2008. Till följd av sammanslagningen har bättre möjligheter funnits att se över, omfördela och samordna resurserna, främst inom vår myndighetsutövning. Huvuddelarna av dessa förändringar i personalens arbetsuppgifter sjösätts under 2009. Förändringarna tillsammans med flera förväntade personalomsättningar kommer dock att påverka myndighetens resultat 2009.

Myndighetens resurser planeras grovt fördelas enligt följande:

<i>Lednings- och stödfunktion</i>	<i>totalt 6,2 personår</i>
<i>Myndighetsutövning</i>	<i>totalt 16,3 personår</i>
Veterinärtillsyn	3,8 personår
Livsmedel och alkohol	2,5 personår
Byggnad	1,8 personår
Vatten	1,6 personår
Kemi och produktsäkerhet	1,2 personår
Miljöstörande verksamhet	2,6 personår
Miljöprovning	2,7 personår
<i>Myndighetstjänster</i>	<i>totalt 11,0 personår</i>
Veterinärvård	1,8 personår
Laboratorietjänster	
o kemienheten	6,2 personår
o mikrobiologiska enheten	3,0 personår

I bilaga 2 framgår de huvudsakliga arbetsuppgifterna för varje arbetsgrupp. Sammanställningen är inte uttömmande utan avser ge en snabb inblick i gruppernas ansvarsområden och fördjupa kunskapen om myndighetens uppdrag.

Det bör märkas att vi i denna uppställning valt att plocka ut alla lednings- och stödfunktioner från myndighetens tjänster. Funktionen består av arbetsinsatser från tretton anställda. Dessa bidrar på olika sätt till uppbyggnaden av myndigheten och det centrala stöd som myndigheten eftersträvar i syfte att koncentrera viss central kompetens och så nå bättre effektivitet och resursutnyttjande. Sådana centrala stöd är bland annat datasystemadministration och utveckling, ansvar för miljö- och kvalitetsledningssystem, juridik- och förvaltningsstöd och hemsida-utveckling.

4. Planerade aktiviteter och mål för verksamheten 2009

Denna sammanställning omfattar aktiviteter och mål som speciellt bör lyftas för verksamhetsåret 2009. Löpande myndighetsutövning och myndighetsuppdrag tas bara upp i den mån myndigheten vill lyfta aktiviteten eller målet för årsredovisningen 2009. Bakgrund, förklaring och motiv till planerade aktiviteter och mål finns i bilaga 3.

4.1. Myndighetsövergripande aktiviteter och mål

Samordning

Under 2009 kommer myndigheten att fortsätta uppbyggnaden av en effektiv och modern förvaltning genom bland annat nya och förbättrade interna rutiner, beslutsstrukturer, ärendehantering, personal- och ekonomiadministration, IT-struktur och arbetsmetoder.

Resurser avsätts även för att samordna laborativverksamheten avseende bland annat personal, rutiner, extern information, hemsida, kvalitetssystem och gemensamt datasystem. Målet är att de praktiska delarna av samordningen är klar inom 2009 för att sedan gå över i en effektiviserings- och utvecklingsfas.

Som ett led i samordningen av de olika delar som ingår i myndigheten avser vi inleda arbetet med ett integrerat och förankrat miljö- och kvalitetsledningssystem, genom att utse en projektansvarig, utbilda personal och upprätta rutiner för centrala processer under 2009. Målet är att bli certifierade inom tre år, om resurser kan avsättas för arbetet.

Planering

Vi fortsätter arbetet med en i organisationen förankrad resultatplanering, genom att ta fram strategier och övergripande mål för verksamheten i en process där hela myndigheten deltar.

Inom myndighetsutövningen uppgörs även årligen individuella resursfördelningsplaner, som följs upp vår och höst mot den dagliga tidrapporteringen på aktivitetsnivå.

Datasystem

Myndigheten är beroende av centrala datasystem. En viktig aktivitet under de närmaste åren är därför att utveckla datahanteringssystemen MiljöReda, ProVet och Wilab för en effektivare och spårbar hantering av uppdrag och tjänster samt för målanpassad uppföljning.

Vi ska även införa en serviceinriktad och effektiv faktureringsrutin som möjliggör att fakturor kan gå ut med beslut och analysresultat utan att öka arbetsinsatsen på myndigheten, och samtidigt minska arbetsinsatsen på landskapsregeringen.

Informationsspridning och expertstöd

Ett steg mot att bli en effektiv och modern myndighet tas genom att under 2009 sätta och sedan vidareutveckla en serviceinriktad och informativ hemsida för allmänhet, verksamhetsutövare, kommuner och andra myndigheter.

Myndigheten har ingen juristtjänst och avser därför under 2009 ingå avtal med privata aktörer om medel beviljas för att till någon mån kompensera denna brist.

Kunskapen om myndigheten och dess arbete är bristfällig i samhället, vilket försvårar myndighetens arbete. Myndigheten planerar därför avsätta resurser för att aktivt sprida information om myndighetens arbete genom väl valda, riktade och återkommande insatser, samt införa rutiner för kontinuerlig informationsspridning.

Myndigheten är en expertmyndighet vars arbetssituation direkt påverkas av författningarnas omfattning och utformning. Myndigheten hoppas därför att den även under 2009 ska kunna avsätta vissa resurser till att stöda Ålands landskapsregering i lagstiftningsprojekt som berör myndighetens ansvarsområden.

Personal

Personalens kompetens och motivation är myndighetens största resurs. Alla anställda ska därför ha en årligen uppdaterad och individuell kompetensutvecklingsplan

innehållande både individuella mål och utvecklingsinsatser, vilken följs upp med regelbundna intervaller. I samma syfte uppmuntras och stöds arbetsrotation inom myndigheten.

För att samordna och sörja för kompetensutvecklingen även inom övergripande ämnesområden ska myndigheten genomföra minst två gemensamma utbildningstillfällen för personalen inom för verksamheten relevanta områden.

I syfte att öka motivationen hos personalen utarbetas en arbetsordning för myndigheten som utvecklas i takt med att rutinerna inarbetas och personalen kan ta ett större ansvar. Dessutom lanseras och utvärderas ett ansvarsfördelningssystem där alla ansvarsområden har en ansvarig och minst en person som back-up och stöd.

4.2. Myndighetsutövning

Vid prövning och tillsyn prioriterar myndigheten ärendena i huvudsak enligt:

1. Akuta situationer
2. Prövningar som verksamhetsutövaren är beroende av för att kunna utföra planerade åtgärder
3. Lagstadgad övervakning och provtagning som återrapporteras av myndigheten nationellt och internationellt
4. Årsavgiftsbaserad tillsyn enligt tillsynsplan
5. Anmälningar av icke-akut natur
6. Andra ärenden

Myndigheten väljer till följd av resursbrist att ned- eller bortprioritera bland annat:

- efterfrågade konsultliknande insatser t.ex. utlåtanden och provtagning inom inomhusmiljö
- tillsyn över tvärvillkor mm. för jordbruksbyråns bidragssystem
- marknadsövervakning enligt livsmedelslagen
- tillsyn i den omfattning som krävs enligt livsmedelshygiendirektiv från statliga verk och ministerium (t.ex. sex gånger per år på anläggningar för animalisk produktion)
- tillsyn i den omfattning som krävs enligt renhållningslagen (vartannat år)
- lagstadgad tillsyn över fartyg, andra än passagerarfartyg i reguljär trafik, som anlöper i landskapets hamnar enligt förordningen om mottagning av avfall i hamnar (25 % av hamnanlöpen ska inspekteras)
- expertutlåtanden till andra myndigheter och kommuner, som inte direkt påverkar myndighetens arbete

- rapportssammanställningar till andra myndigheter
- tillsynsprojekt för verksamheterna sjukhus, läkarstationer, läkarmottagningar och hälsovårdsmottagningar, begravningsplatser och frisörsalonger
- regelbunden myndighetsprovtagning på maletkött
- aktiv tillsyn över vissa författningar som exempelvis koststillskott, livsmedelsförpackningsmaterial, deklARATIONER på livsmedelsförpackningar, tobaks- och produktsäkerhetslagstiftning
- frivilliga djurhälsoprogram
- lagstadgad registerhållning som inte påverkar verksamhetsutövaren

Prövningstider

Trots bristande underlag om prövningsärendena vid myndigheten lägger myndigheten målet för 2009 att 75 % av prövningsärendena som anhängiggörs vid myndigheten ska behandlas på mindre än sex veckor. En orsak till att vissa prövningsärenden tar längre tid är att verksamhetsutövare inte inkommer med kompletta handlingar eller kompletteringar i tid. En annan orsak är förvaltningslagens krav på enskildas rättigheter i förvaltningsprocesser vilket kräver vissa byråkratiska moment.

Vidare ska antalet öppna miljötillståndsärenden minska under 2009. Det långsiktiga målet är att vara ikapp antalet inkomma miljötillståndsärenden inom tre år. Antalet anhängiggjorda miljötillståndsärenden kommer att minska jämfört med 2008 till följd av förändrad lagstiftning, medan granskningsärendena ökar. Prövningar som verksamhetsutövaren är beroende av snabbt för att kunna utföra planerade åtgärder prioriteras.

Till följd av förändrad livsmedels- och gemenskapslagstiftning har nya uppgifter tillförts myndigheten som leder till extra aktiviteter under 2009:

- Godkännande av anläggningar för animalisk produktion enligt livsmedelslagstiftningen, vars tillstånd enligt den tidigare hygienlagstiftningen upphör och som inkommer med komplett ansökan i tid, ska ske innan den 1 mars 2009.
- Inleda godkännande, nationell registrering och införande av egenkontrollprogram vid alla fiskodlings- och fiskförädlingsanläggningar avseende smittskydd, med målet att vara klara senast under 2010.
- Alla djurtransportörer som söker tillstånd och inkommer med kompletta handlingar för transport av djur och godkännande av fordon, ska vara godkända och registrerade i det nationella registret under 2009.

Insatser för att effektivera prövningen

Arbetet med att se över strukturen på miljötillstånd i syfte att standardisera och förenkla tillstånden inom lagens ramar samt se över formerna för beredning av tillstånden i syfte att påskynda den, fortsätter under 2009.

Vidare tas klara och snabba rutiner samt råd för prövning av olika typer av verksamheter i det nya miljögranskningsförfarandet fram.

Genom att se över och fortlöpande utveckla ännu bättre och lättare tillgängliga digitala blanketter och råd vid prövning underlättas arbetet för sökanden. I samma syfte uppdateras och motiveras med lagstiftningsstöd befintliga föreskrifter för fastställande i prövningsnämnden under 2009. Även arbetet med nya anvisningar och föreskrifter är fortlöpande.

Tillsynsarbete

Centralt för vårt tillsynsarbete är ett uppdaterat register över tillsynsobjekt. Under året fortsätter arbetet med att rensa, identifiera och registrera objekt i databasen med målet att minst 80 % av våra tillsynsobjekt finns i MiljöReda vid utgången av 2009.

I normala fall följs förelägganden, som inte hör till projektillsyn, upp senast två månader efter utsatt tid för åtgärder, eller då det gäller skärgården vid nästa inspektionsbesök i närheten. Detta för att upprätthålla servicenivån och vår trovärdighet.

För att underlätta för oss och verksamhetsutövarna samt för att på sikt förbereda en övergång till en effektivare digital rapportering upprättas en mall för årsrapportering för några verksamhetstyper, vilken kommuniceras med verksamhetsutövarna och sedan utvärderas.

Tillsynsprojekt

Den interna och preliminära tillsynsplanen som tagits fram innehåller flera osäkra moment. Nuvarande personalresurser kan inte heller täcka hela den arbetsinsats som tillsynsavgifterna kräver. Det är därför viktigt att utföra en första mindre utvärdering av den tillsynsplansbaserade projektillsynen, samt att i samband med detta arbete stöda Ålands landskapsregering vid en uppdatering och revidering av taxan för att bättre anpassa taxan till riskbild och faktiska resurser.

Arbetet med att samordna resurserna med målet att så långt som möjligt all tillsyn vid ett objekt utförs vid samma tillfälle och av samma inspektör, utan att detta sänker nivån på tillsynen fortsätter under 2009.

Rörande den regelbundna tillsynen enligt tillsynsplanen planerar myndigheten att utföra följande tillsynsprojekt, med projektintervall över ett år, under 2009. Projektintervallen för dessa projekt planeras baserat på den av landskapsregeringen framtagna och fastställda årsavgiften för tillsyn, riskbild och myndighetens resurser till mellan två och sex år.

Veterinärtillsyn

- djurtransporter
- strutsgårdar
- mjölkgårdar
- ridskolor
- djurgårdar, 1/3 av tillsynsobjekten
- registrering av primärproducenter

Livsmedel

- små bagerier
- centralkök i skolor
- landskapsfärjor
- stormarket

Byggnad

- hotell över 100 bäddar
- pensionat och gästhem
- lekparker
- serviceboende och vårdhem

Vatten

- vattenverk, alla
- bevattningsvattenuttag om förhållanden är gynnsamma

Kemikalier och produktsäkerhet

- kemikalieterminaler
- upplag för flytande bränsle och kemikalier
- minutförsäljning av kemikalier vid fordonsservice

Miljöstörande verksamhet

- flygfält
- motorsportbana
- avfallsbehandling och -hanteringsanläggningar
- avloppsanläggningar och reningsverk över 100 pe

Vidare planeras följande årligen återkommande tillsynsprojekt utföras och sammanställas:

Veterinärtillsyn

- fiskförädling
- mejeri
- köttförädling

Livsmedel

- livsmedelsindustri och färdigmatsfabrik
- alkoholserveringstillsynsprojekt
- valbart livsmedelsprojekt
- valbart serveringstillsynsprojekt
- passagerarfärjor i reguljär trafik till landskapet (samarbete med miljötillsynen)

Byggnad

- valbart byggprojekt
- valbart produktsäkerhetsprojekt

Vatten

- vattenverk över 1000 personekvivalenter

Kemikalier och produktsäkerhet

- valbart kemiprojekt (troligen identifiering av verksamheter)
- valbart produktsäkerhetsprojekt

Miljöstörande verksamhet

- valbart miljöprojekt
- behandlingsanläggning för farligt avfall
- valbart avfalls- och avloppsprojekt

Följande provtagningsprojekt planeras utföras av tillsynen under 2009:

- Maedi-Visna och Scrapie provtagning på fårgårdar
- främmande ämnen provtagning vid fiskrenserier och utlottade fiskodlingar, vars antal bestäms av producerad mängd fisk
- fiskhälsokontroll vår och höst vid fiskrenserier och fiskodlingar, enligt ett av gemenskapen fastställt kontrollprogram
- främmande ämnen provtagning vid mejeri och mjölkgård, äggproducent och honungsproducent
- salmonellakontroll
- TSE-provtagning
- regelbundna provtagningar vid slakteriet

- badvattenprovtagning vid allmänna badstränder
- bassängvattenprovtagning
- algövervakning vid de stationer som tilldelas myndigheten
- livsmedelsprovtagning vid olika livsmedelslokaler
- lösglassprovtagning vid alla lösglassförsäljningsställen

Följande tillsynsprojekt från tidigare år planeras att följas upp under 2009:

- restaurang/matsservering i landsbygd
- livsmedelsbutiker
- daghem
- gästhamn
- vandrarhem
- byagårdar
- ungdomsgårdar
- biltvättar
- centrala avfallsupplag och behandlingsanläggningar

4.3. Myndighetstjänster

Veterinärvård

Målet för veterinärvården vid myndigheten under 2009 är att upprätthålla

1. veterinärjouren för akut vård på kvällar, nätter och helger
2. nyttodjursvården, även vid semestrar och ledigheter
3. smådjurskliniken, så att den är öppen någon timme fyra dagar i veckan

Laboratorietjänster

Ett mål för vårt laboratorium är att under 2009 upprätthålla servicen till övriga delar av myndigheten, Ålands försöksstation och landskapsregeringens miljöbyrå samt erbjuda privata kunder, kommuner och företag efterfrågade analyser, samtidigt som resurser behöver avsättas för samordning av laboratorierna.

Laboratoriet inför även ett gemensamt kvalitetssystem, med målet att behålla laboratoriets ackreditering. I detta syfte ska ackrediteringen av analystjänster utökas med kemiska metoder såsom analys av nitrat+nitrit, nitrit, fluor, pH och konduktivitet i vatten samt pH, kalcium, kalium och magnesium i jord.

Laboratoriet kommer även att delta i provningsjämförelser som ordnas av SYKE, MTT, AGES, EVIRA, Labquality, Svenska Livsmedelsverket och VLA under 2009.

Laboratoriets kemienhet

Under 2009 kommer laboratoriets kemienhet att utföra provtagningar och analyser enligt Ålands landskapsregerings vattenövervakningsprogram samt delta i den landsomfattande algkarteringen som leds av Finlands miljöcentral.

Enheten utför även näringsanalyser på drygt 2000 jordprov och 300 foderprover från Ålands försöksstation och från jordbrukare. Vidare deltar enheten i försöksstationens skördetidsprognos och falltalsprognos på brödsäd.

Laboratoriets mikrobiologiska enhet

Laboratoriets mikrobiologiska enhet planerar ett normalt verksamhetsår som omfattar att analysera ca 800 mikrobiologiska vattenprover och ca 350 livsmedelsprover, samt ca 700 kliniska prover från djur och ett hundratal mikrobiologiska miljöprover.

Bilagor

Bilagorna i denna verksamhets- och resultatplan syftar till att fördjupa kunskapen om myndighetens vision och uppdrag samt ger bakgrund och motiv till kapitel 4.

I bilaga 1 finns utvecklingen av vår vision. Från denna beskrivning kommer myndigheten att arbeta vidare med strategier och mål.

Bilaga 2 ger en inblick i de olika uppdrag och uppgifter myndigheten har.

Bakgrund och motiv till de aktiviteter och mål som föreslås i kapitel 4 finns i bilaga 3.

Bilaga 4 beskriver slutligen den lagstiftning som styr vår myndighetsutövning. Här återfinns vår centrala lagstiftning på författningsnivå, men även exempelvis beskrivning av de centrala prövningar myndigheten utför.

Innehållsförteckning - bilagor

1. Vår vision med förklarande text (kapitel 2)
2. Gruppansvarsområden (kapitel 3)
 - lednings- och stödfunktion
 - myndighetsutövning
 - myndighetstjänster
3. Underlag till valda aktiviteter och mål för verksamheten (kapitel 4)
 - myndighetsövergripande aktiviteter och mål
 - myndighetsutövning
 - myndighetstjänster
4. Vårt prövnings- och tillsynsansvar (kapitel 2-4)
 - central lagstiftning för vår prövning och tillsyn
 - prövningsärenden ÅMHH
 - registerärenden vid ÅMHH
 - vissa tvångsmedel vid ÅMHH

Vår vision

En modern och effektiv myndighet

Våra uppdrag utför vi för den åländska befolkningen. Myndigheten erbjuder trygghet och lika behandling. Vi är förutsägbara, öppna och serviceinriktade samt delar aktivt med oss av vår kunskap. Vi utvecklas ständigt för att möta samhällets förändrade behov.

Myndigheten har moderna arbetsmetoder och arbetsverktyg samt ett integrerat miljö- och kvalitetsledningssystem. Myndigheten är resultat- och kvalitetsinriktad och behandlar alla uppdrag effektivt och snabbt för att uppnå bästa nytta. Vi planerar och prioriterar för att uppnå ett optimalt resursutnyttjande och har en ändamålsenlig och tydlig ärendehantering.

Vårt arbete stimuleras av en framgångsrik samverkan med andra aktörer. Som expertmyndighet stöder vi aktivt landskapsregeringen för att uppnå ett ändamålsenligt regelverk, en stabil plattform och goda förutsättningar att utföra vårt arbete.

Vi är kunniga och uppdaterade inom vårt arbetsfält genom en kontinuerlig och individuell kompetensutveckling. Personalen är engagerad och tar ett stort personligt ansvar för sitt och andras arbete. Vi är jämlika, visar respekt och förtroende för varandra samt samarbetar för att nå bästa resultat.

För ett levande örrike i en ren och trygg livsmiljö

Våra tjänsteuppdrag har vi fått i syfte att berika det åländska samhället med lokal, trygg och lättillgänglig service. En förebyggande och säker veterinärvård med beredskap dygnet runt tillhandahålls av oss. Vi erbjuder även myndigheter och allmänhet snabba, säkra och ackrediterade laboratorietjänster inom livsmedel, jordbruk och miljö.

I vår myndighetsutövning förebyggs och begränsas risker i vår inomhus- och utomhusmiljö så att människors och djurs hälsa inte kommer till skada. Ett långsiktigt hållbart nyttjande av naturresurserna efterstävas genom information, aktiv tillsyn och effektiv prövning. Vårt arbete bidrar till en hållbar samhällsutveckling och en god livsmiljö.

Myndigheten ska genom kunskapsspridning, stöd och tillämpning av regelverket inom miljö- och hälsoskydd trygga ett örrike för människor och djur att leva i, nu och i framtiden.

Gruppansvarsområden

Denna bilaga ger en mycket övergripande insikt om vilka huvudsakliga ansvarsområden som varje arbetsgrupp inom myndigheten har. Bilagan är inte uttömmande, i syfte att fortfarande vara överblickbar. Till varje ansvarsområde hör alla anhängiga uppgifter som provningar, tillsyn, frågor, information och stöd, rapporteringar, utlåtanden, kunskapsinsamling, ajourhållning, utredningar, utveckling, nätverk, utbildningar mm. Varje anställd har förutom sina huvudansvarsområden ett lika stort back-up ansvar inom andra ansvarområden i syfte att göra myndigheten mindre känslig vid ledigheter och personalomsättningar samt underlätta framtida rotation av arbetsuppgifter.

Bilagan är uppdelad i följande sektioner

1. Lednings- och stödfunktion

2. Myndighetsutövning

- Veterinärtillsyn
- Livsmedel och alkohol
- Byggnad
- Vatten
- Kemikalier och produktsäkerhet
- Miljöstörande verksamhet
- Miljöprovning

3. Myndighetstjänster

- Veterinärvård
- Laboratorietjänster
 - laboratoriets kemienhet
 - laboratoriets mikrobiologiska enhet

Lednings- och stödfunktionen består av arbetsinsatser från tretton anställda som sköter ledning, uppföljning, ekonomi, personal, administration runt ärenden, prövningsnämnd och styrelse samt upprätthåller funktionsstöd inom områden som data, juridik och förvaltning. Funktionens syfte är att effektivisera myndighetsutövningen och optimera resursutnyttjandet. Under de första åren, när förvaltningen byggs upp, avsätts extra resurser för exempelvis uppbyggnad av rutiner, ledningssystem och datasystem. I funktionen ingår mycket varierande arbetsuppgifter av vilka några tas upp nedan.

Ledning

Ledning av myndigheten och laboratoriet omfattar exempelvis arbetsledning och -fördelning, planering, samordning, anställning av personal, arbetsvärdering, övergripande ansvar för verksamheten, beredning av verksamhetsplan, resultatplan och verksamhetsberättelse, beslutfattande, delegering, ansvar för arbetsordning, jämställdhet, arbetsplatsdemokrati samt kompetensförsörjning och -utveckling, representation, nätverk och samarbeten med landskapsregering och andra myndigheter, beredskap, sak- och ärendekompetensstöd, hantering av inköp och investeringar.

Ekonomi

Ekonomihanteringen består i budgetuppgörande, budgetsuppföljning, fakturering av vårt arbete och felhantering, registrering och attestering av fakturor, hantering av det nya ekonomihanteringssystemet Baltzar, uppbyggande av faktureringsfunktion och -rutin i MiljöReda och Wilab för möjlighet till egen utfakturering.

Personal

De flesta personalärenden hanteras av myndigheten såsom utlysning av tjänster, beredning och tillsättande av tjänster, inrättande av tjänster, förordnanden och utnämningar, ålders- och erfarenhetstillägg, arvoden, godkännanden av semestrar, komp-, flex- och tjänstledigheter, alterneringsledigheter, hantering av födelsedagar mm. I de personalärenden som hanteras av Ålands landskapsregering agerar funktionen förhandlingspart eller så registreras och kontrolleras ärendena. Även upprättande av interna blanketter och arkivsystem för personalärenden ingår i funktionen.

Styrelse och prövningsnämnd

Ansvar för styrelse- och prövningsnämndsordning, beredning av ärenden inför styrelse och administrativ beredning inför prövningsnämnd, uppgörande och administration av kallelse, föredragningslistor och protokoll, utskick av underlag, hantering av styrelse- och nämndarvoden samt sammanträdena.

Miljö- och kvalitetsledning

Ansvar för upprättandet av ett miljö- och kvalitetsledningssystem i samråd med berörda, upprätthållande och utvecklande av ackrediteringen av laboratoriet och dess analyser, hantering av styrkort samt ansvar för administrativa rutiner som arkiv, gallrings- och diarieföringsrutin, beslutsrutiner, tjänstebeskrivningar mm.

Juridik och förvaltning

Juridiskt stöd och ledningsstöd, upprätthållande av aktuell lagstiftning, stöd till Ålands landskapsregering vid beredning av lagstiftning, upphandling av juridiska tjänster, stöd vid hantering av överklaganden, i förvaltningsjuridik, sak- och ärendehantering, kunskap om och stöd rörande rättigheter och skyldigheter enligt tjänsteavtalen.

Ärende- och akthantering

Inregistrering, diarieföring, uppgörande av akt, införande i MiljöReda och utdelning av ärenden. Avslutande av ärenden, expediering, fakturering och arkivering av beslut fattade av tjänstemän, styrelse och prövningsnämnd. Dessutom delgivning av ärendeakter och -beslut i miljötillståndsärenden. Ansvar för närarkiv och arkivering i centralarkiv, uttag ur arkivet och gallring. Funktionen sköter även ärendeuppföljning för att fånga upp ärenden som dröjer.

Information

Kundmottagande, reception, växel, ansvar för framtagande, upprätthållande och utveckling av hemsida, uppgörande och uppdatering av externa blanketter och principbeslut, stämplat, skyltar, informationsbroschyrer och annat informationsmaterial, stöd i mediehantering.

Teknikstöd

Datastöd, utveckling, stöd och administration av ärendehanteringssystemet MiljöReda, veterinärvårdens dataregister ProVet och laboratoriets Wilab, skötsel av bilar och båt, kontorsmaterialförråd, kopiatorer, skrivare, fax, skanner, datorer, servrar, internetuppkopplingar, telefoner, växlar, lokaler, anskaffningar mm.

Övrigt

Arbetskydd, avtalsansvar, upphandlingar, personalförmåner, anordnande av interna och externa utbildningar, konferenser och seminarier, möten, myndighetsdagar och utflykter, posthantering, kopiering, skanning, inredning, statistik mm.

Till myndighetsutövningen hör bland annat beredning av prövnings och tillsynsärenden enligt lagstiftning och andra regelverk omfattande kunskapsinsamling, komplettering, inspektionsbesök, provtagningar, begäran om utlåtanden, uppgörande av beslut, föredragning, införande av information i ärendehanteringssystem och registerhållning. Till ett ämnesområde hör även aktiv informations- och kunskapspridning, mediehantering, ajourhållning med sakområdet samt utveckling och effektivisering av området, hantering av överklagade ärenden, samverkan med organisationer och myndigheter och att agera expertstöd till landskapsregeringen i lagstiftningsärenden samt vid uppgörande av planer och program.

Det finns enligt myndighetens sammanslagna register mellan 1100-1500 permanenta verksamheter i landskapet som myndigheten har regelbunden tillsyn över. Störst oklarhet om antal objekt finns inom djur- och miljöskyddet. Till detta kommer permanenta verksamheter av mindre omfattning, tillfälliga eller säsongsbundna verksamheter och aktiviteter, olyckor mm. Då samma anläggning kan kräva tillsyn med olika kompetenser innebär det att varje inspektör har tillsynsansvar för mellan 100 och 200 anläggningar. För prövning och tillsyn uttas en avgift av verksamhetsutövaren i enlighet med Ålands landskapsregerings fastställda taxa. Tillsynsavgiften är årlig, trots att den regelbundna tillsynen sker med olika årsintervall beroende på verksamhetens riskkategori.

Prövning av verksamheter sker i den grupp som har ansvar inom ämnesområdet, trots att prövningen kan omfatta många olika lagar. Miljötillståndsprövningarna har dock separerats dels för att nå ökad rättssäkerhet och bättre samordning då alla miljötillstånd hanteras av en mindre grupp personer separerat från tillsynen, dels för att försäkra kompetens och effektivitet i prövningarna och dels för att inte belasta tillsynen och de mindre omfattande prövningarna med det långdragna och hårt lagstyrda förfarande som krävs vid en miljötillståndsprövning. Miljöprövningsgruppen avlastar även tillsynen med vissa andra miljöprövningar inom avlopp och avfall och en del av gruppen jobbar parallellt med tillsyn inom andra områden.

Veterinärtillsyn

3,8 personår

Gruppen som handhar provning, tillsyn och provtagning inom animalisk produktion består huvudsakligen av veterinärer. Inom området finns ca 160 större anläggningar, samt ett stort antal mindre anläggningar för djurhållning. Även import och export av djur, vissa livsmedelsinrättningar samt djurtransporter handhas av gruppen. Veterinärtillsynens livsmedelsanläggningar hör alla till högsta riskklass, varför hårda krav ställts på kontinuerlig och tät tillsyn. Grunden för provning och tillsyn återfinns främst i djurskyddslagen, smittskyddslagen och livsmedelslagen med tillhörande förordningar. Lagstiftningsområdet är mycket hårt reglerat i gemenskaps- och rikslagstiftning och därför även både komplext och omfattande.

Gruppen sköter även kontinuerligt köttbesiktning, provtagning och tillsyn vid slakterier och styckningsanläggningar samt omfattande obligatorisk nationell och internationell smittskyddsprovtagning på djurbesättningar, såsom salmonella, TSE, Maedi-Visna och Scrapie. Årliga fiskhälsokontroller vid fiskodlingarna samt provtagning som hör till tvärvillkoren utförs också. Till uppgifterna hör den ofta besvärliga hanteringen av anmälningar om misskötsel av djur samt upprätthållande av värphöns- och djurtransportregister, register över nedgrävning av djur samt registrering och uppdatering av olika nationella register med gemenskapskoppling. Gruppen håller även epidemiberedskap.

Exempel på verksamheter tillhörande veterinärtillsynens ansvarsområde

Partihandel, livsmedel

Livsmedelslager

Mejeri

Fiskodling

Fiskförädling, behandling, fiskeriprodukter

Köttslakteri

Fiskslakteri

Anläggning som behandlar/förädlar kött eller köttprodukter

Köttstyckningsanläggning

Djurstall

Pälsdjursfarm

Djurpark

Djurtransport

Livsmedel

2,5 personår

Livsmedelsgruppen sköter livsmedelshantering och -hygien, livsmedelslokaler, alkoholservering och tobakstillsyn. Antalet permanenta livsmedelsobjekt i landskapet överstiger 180 st, medan alkohol försäljs i 115 st lokaler. Till dessa tillkommer ett ansevärt antal tillfälliga eller säsongsbundna tillstånd för livsmedelshantering och alkoholservering vid olika evenemang. Alla livsmedelslokaler ska förutom godkännande av lokal och livsmedelshantering, godkännande vid förändring av verksamhet och innehavarbyten, även ha en kontinuerligt uppdaterad egenkontrollplan, vilken myndigheten godkänner och övervakar. Gruppen tillser även att nationella register inom området upprätthålls för att verksamhetsutövarna ska kunna verka. För att gruppens arbete ska fungera behövs extra resurser läggas in under sommarmånaderna.

Gruppen hanterar även olägenheter i livsmedelslokaler, spårbarhets- och förpackningsfrågor, matförgiftningar och beredskap, regelbunden livsmedelsprovtagning, maletköttprovtagning och säsongsbunden lösglassprovtagning. Huvudsaklig lagstiftning är livsmedelslagen, alkohollagen och tobakslagen med förordningar. Antalet specifika författningar inom området är mycket stort. Flera större livsmedelsobjekt faller även under miljölagstiftningen.

Exempel på permanenta livsmedelsobjekt som hör till gruppens ansvarsområde

Livsmedelsindustri/fabrik, anläggning för behandling eller förädling av potatis eller rotfrukt, större, färdigmatsfabrik

Anläggning för behandling eller förädling av potatis eller rotfrukt, mindre grönsaks-, rotfrukt-, frukt- eller bärproduktfabrik

Passagerarfartyg

Landskapsfärja

Centralkök

Bryggeri, alkoholdrycksfabrik, buteljering av alkoholdrycker

Bageri

Stormarket

Livsmedelsaffär

Storkök

Restaurang, matsservering

Café, kiosk, även lösglass, bed and breakfast

Gatukök

Livsmedels och vattentransportföretag och fordon

Byggnad

1,8 personår

Byggnadstillsynen ritningsgranskar, godkänner och utövar regelbunden tillsyn över lokaler och andra liknande verksamheter där allmänhet vistas. Huvudkategorier av tillsynsobjekt är lokaler för vård och undervisning, samlingslokaler, yrkesmässig tillfällig bostad och hygienanläggningar. Dessa objekt uppgår till över 380 st. Gruppens huvudsakliga lagstöd finns i hälsovårdslagen med förordning. Flera anläggningar är bara öppna sommartid, varför extra sommarpersonal normalt utför ett tillsynsprojekt inom gruppens ansvarsområde.

Gruppen hanterar även husundersökningar till följd av misstanke om hälsovådlig inomhusmiljö, både i permanenta tillsynsobjekt som i bostäder och på arbetsplatser. Detta kan handla om exempelvis ohyra, vattenskador, mögel, dålig ventilation, felaktigt byggnadssätt eller -material. Myndigheten utför undersökningar, fattar beslut och följer upp bevisade olägenheter. Vi har långtgående rättigheter och skyldigheter enligt lag att kräva åtgärder eller stänga lokaler och bostäder om risk för människors hälsa föreligger.

Exempel på permanenta tillsynsobjekt inom gruppens ansvarsområde

Skola

Daghem

Lekpark

Sjukhus

Läkarstation

Serviceboende, Vårdhem

Läkarmottagning och hälsovårdsmottagning

Idrotts- och kulturanläggningar

Små idrottsanläggningar, gym

Kulturhus o.dyl.

Samlingslokaler

Hotell

Camping, gästhamn

Pensionat, gästhem mm.

Bårhus

Solarium

Frisörsalong

Behandlingslokal

Vatten

1,6 personår

Vattengruppen handhar dricksvattenhygien, badstränder, provtagning av bassängvatten, vattenuttag, borrning i berg, viss grundvattenfarlig verksamhet samt ytvattenverksamheter såsom muddringar, utfyllnader, nedläggningar av kablar i vatten, vattenbyggnation mm. Antalet tillsynsobjekt med regelbunden tillsyn är drygt 130 st. De tillfälliga aktiviteterna desto fler. Bara prövning av ansökningar om borrning i berg över 60 meter uppgår till ca 250 st under 2008. Detta ger gruppen en ansevärd mängd mindre prövningar, tillsyn över dessa samt över vattenrelaterade miljötillstånd. För dricksvatten och badstränder finns specifik lagstiftning. I övrigt finns lagstödet främst i vattenlagen och miljöskyddslagen, med tillhörande förordningar. Utan extra personalresurser för vattenprovtagning sommartid klarar gruppen inte sitt uppdrag.

Gruppens utmaning är den stora informations- och stödsats som behövs till de många verksamhetsutövare som är engångskunder. Ämnesområdet omfattar komplicerade överväganden om verksamhetsutövarens rätt att utöva intrång på enskilda och allmänna intressen i vattenmiljön. Klagomålsärenden och överklaganden är relativt vanliga då allmänna och enskilda intressen störs i olika vattenärenden.

Exempel på permanenta tillsynsobjekt inom gruppens ansvarsområde

Vattenverk
Vattenledningsnät
Badstränder
Simbassäng
Uttag av vatten från sjöar - bevattningsvatten

Exempel på miljögranskningar inom gruppens ansvarsområde

Muddrings-, grävnings- eller fyllnadsarbete i vattenområde, över 100 kvadratmeter eller en volym massor över 50 kubikmeter.
Nedläggning av kabel som korsar farled, slingor i vattnet för värme- eller kylanläggning
Deponering av muddermassor i vattenområde.
Borrning i berg till ett djup av minst 60 meter.
Uttag av vatten från en sjö eller grundvattentäkt
Uppförande av vägbank i vatten.
Utförande av vattenföretag om det kan medföra

- fara för människors hälsa,
- sådant förändringar i naturförhållandena som är betydande,
- fara för översvämning eller allmän vattenbrist,
- ändring eller stängning av kungsådra,
- olägenhet för fiskens vandring eller möjlighet till fortplantning som är betydande,
- försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring
- betydande minskning av naturskönhet, trivselsn, kulturvärdena, rekreativsmöjlighet

Kemikalier och produktsäkerhet

1,2 personår

Kemikaliegruppen handhar provning och tillsyn över anläggningar som hanterar kemikalier. Detta kan röra sig om allt från minuthandel av kemiska varor, via kemikalielager till tvätterier, tryckerier och kemisk industri. Till myndighetens kännedom finns kanske 130 permanenta verksamheter som myndigheten har regelbunden tillsyn över. Provning enligt kemikalielagstiftningen sköts av brand- och räddningsmyndigheterna, medan gruppen hanterar miljögranskningar och tillsyn enligt miljöskyddslagen och produktsäkerhetslagarna. Gruppen sköter även tillsyn över minutförsäljning av kemiska produkter. Samarbete med byggnadsbyråns brand- och räddningsenhet samt med brandcheferna ingår i uppgifterna.

Den regelbundna produktsäkerhetstillsynen, vilken syftar till att tillse att de produkter, varor och tjänster som erbjuds i samhället inte är hälsovådliga, samordnas med nationella årliga projekt i fastlandet eller i Sverige för att minska resursåtgången och effektivisera arbetet. Detta kan handla om allt från säkra skidliftar till leksakskontroll. Gruppen sköter även beredskap inom produktsäkerhetsområdet.

Gruppen upprätthåller ett kompetensnod inom det lagstiftningsmässigt svärgenomträngliga och gemenskapslagstiftningsstyrda kemikalieområdet som stöd i kemikaliefrågor inom myndigheten, men även för andra myndigheter och allmänhet.

Exempel på permanenta anläggningar inom kemigruppens ansvarsområde

Anläggning för metall-, plast- eller kemisk industri eller anläggning där flyktiga organiska föreningar används

Partihandel för kemiska produkter

Kemikalieterminaler där hälso- eller miljöfarliga kemikalier förflyttas

Upplag för flytande bränslen eller farliga kemikalier

Minutförsäljning (butik), verkstad (även fordonsservice, lackering)

Bränsledistributionsstation

Biltvätt

Tvättinrättning

Ishall, konstisbana

Köldmedieanläggning, större

Tryckeri

Träimpregnerare

Miljöstörande verksamhet

2,6 personår

Gruppen för miljöstörande verksamhet sköter prövning och tillsyn över en kraftigt splittrad grupp tillfälliga och permanenta verksamheter som kan vara miljöstörande. Till dessa hör t.ex. avfalls- och avloppshantering, skrotar, förbränning, asfaltverk, sanering av förorenad mark, sågverk, fiskodling och bullrande verksamheter som vindkraft, mineraltäkter, krossar, flygfält, blästring och skjutbanor. Gruppen stöder även veterinärtillsynen och livsmedelsgruppen med prövning och tillsyn enligt miljöskyddslagstiftningen. Miljöprövningen inom avfall och avlopp sköts av miljöprövningsgruppen, medan denna grupp hanterar övriga prövningar inom området. Kommunen har ett tillsynsansvar över enskildas avfallshantering, vilket påverkar avfallstillsynen. Antalet permanenta anläggningar inom gruppens ansvarsområde är kanske 200 st. Till detta kommer ett ännu okänt antal hundratals avloppsanläggningar.

Gruppens främsta utmaning är upprätthållande av kompetens inom ett brett och komplext område, ajourhållning med bästa tillgängliga teknik och lagstiftning, vägning av verksamhetens rätt till intrång i enskilda och allmänna intressen samt hantering av komplicerade klagomålsärenden, främst rörande buller eller olägenhet från avlopp och avfall.

Exempel på permanenta anläggningar inom gruppens ansvarsområde

Varv för handelsfartyg

Behandlingsanläggning för hantering av farligt avfall

Behandlingsanläggning för hantering av icke-farligt avfall

Övriga verksamheter som hanterar avfall

Deponi

Transport av avfall och avlopp

Avloppsanläggningar och reningsverk, (flera än 25 pe)

Sågverk

Stenbrott, stenkross, mineraltäkt

Begravningsplats

Asfalt-, cement- och betongstation

Kraftverk, pannanläggning eller annan förbränningsanläggning

Buss- och lastbilsdepå

Hamn, lastnings- eller lossningskaj

Flygplats

Motorsportbana, nöjespark

Skjutbanor

Vindkraftverk

Miljöprövningsgruppen hanterar miljötillståndsprövningar enligt den krävande och omfattande lagstiftningen på området. Dessutom hanterar gruppen vissa miljögranskningar främst avseende avfall och avlopp. Miljötillståndsprövningen är hårt lagstyrd och omfattar inregistrering av ansökan, komplettering av ansökan, begäran om utlåtanden och utredningar, delgivning och utläggning av ansökan, begäran om yttranden, begäran om förklaring, beredning av tillståndsbeslut i enlighet med lagstiftningens krav på omfattning, föredragning för prövningsnämnden, delgivning av beslut samt vid behov hantering av överklagade beslut. En komplett ansökan kan därför som snabbast hanteras på tre månader, om besvär inte inlämnas. Kravet på att inlämna en komplett ansökan ligger på verksamhetsutövaren, men ett omfattande stöd från gruppen behövs ofta för att ärendena ska bli tillräckligt väl utredda inför beslut.

Gruppens utmaning ligger i att lära sig tillräckligt mycket om varje enskild verksamhet på så kort tid som möjligt för att kunna vara ett stöd till verksamhetsutövaren under kompletteringsfasen samt sedan kunna skriva ett rättssäkert och välbalanserat beslut med ändamålsenliga och uppföljningsbara villkor som tagit tillräcklig hänsyn till såväl verksamhetsutövares rätt till intrång som skyddet av enskilda och allmänna intressen. Administrationen vid delgivning och vid beslut samt prövningsnämnden hanteras av lednings- och stödfunktionen.

Exempel på miljötillståndspliktiga verksamheter

Vattenpåverkande verksamhet

Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från verksamhet vars teoretiska årliga belastning på vattenmiljön uppgår till 200 kilogram fosfor eller 1 500 kilogram kväve.

Utsläpp till ytvatten av ämnen och materia som kan medföra ytvattenfarlig förorening.

Direkta utsläpp till grundvatten av ämnen som kan medföra grundvattenfarlig förorening.

Byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 500 kvadratmeter

Tagande av ytvatten ur sötvattenområde då det sammanlagda uttaget, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman, överstiger 200 000 kubikmeter vatten per år.

Täkt av mer än 10 000 kubikmeter grundvatten per år, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman.

Anläggande av bro, tunnel eller annan transportanordning i, över eller under allmän farled.

Utläggande eller upptagning av ledning eller kabel i allmän farled om inte godkännande till företaget från den myndighet som har att övervaka farleden har inhämtats.

Anläggande av våtmark över 5 hektar.

Markavvattning av mer än 5 hektar undantaget dränering av jordbruksmark genom täckdikning med dräneringsrör som har en största diameter om 300 millimeter av jordbruksmark.

Uppdämning av mer än 20 000 kubikmeter vatten per år från samma avrinningsområde.

Primärnäringar

Djurhållande verksamhet med minst 150 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av VL.

Anläggning för djurhållning av fjäderfä eller svin, vilken förfogar över mer än

- a) 40 000 platser för fjäderfä,
- b) 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg) eller
- c) 750 platser för sugor.

Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från fiskodling med en produktion om minst 20 ton fisk per år.

Avloppsanläggningar

Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från reningsverk med en kapacitet som uppgår till mer än 900 personekvivalenter.

Livsmedelsindustri

Slakteri för en produktion baserad på en slaktvikt som överstiger 50 ton per dygn.

Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror (förutom mjölk) för en produktion av mer än 75 ton produkter per dygn.

Anläggning för framställning av mjölkprodukter baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn (årsmedelvärde).

Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av vegetabiliska råvaror för en produktion av mer än 300 ton produkter per dygn (kvartalsmedelvärde).

Avfallshantering

Verksamhet som yrkesmässigt eller i offentlig anläggning återvinner eller slutligt omhändertar avfall såsom förfaranden för omhändertagande eller återvinning

Behandlingsanläggning för uttjänta fordon

Inrättning eller företag som utför behandlingsverksamhet av avfall från elektriska eller elektroniska produkter

Energi

Kraftverk, pannanläggning eller annan anläggning som använder brännbara ämnen avsedd för produktion och distribution av 5 megawatt eller mer.

Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av 5 megawatt eller mer

Lager

Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för 1 000 kubikmeter eller mer

Transport

Flygplats med en huvudrullbana som är 1 200 meter eller längre

Hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och som är lämplig för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.

Metallindustri

Varv med kapacitet för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.

Anläggning för ytbehandling av metaller eller plaster som använder en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbaden har en volym som överstiger 30 kubikmeter.

Kemisk industri

Kemisk fabrik för framställning av kemiska, organiska produkter såsom

- basplaster och andra polymerer (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa),
- färgämnen och pigment

Kemisk anläggning för framställning av gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium

Kemisk anläggning för framställning av bekämpningsmedel.

Kemisk anläggning med kemisk eller biologisk tillverkning av läkemedel.

Textilindustri

Anläggning för förbehandling eller för färgning av fibrer eller textilier där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.

Skogsindustri

Träskyddsbehandlingsanläggning som behandlar virke genom tryck- eller vakuumimpregnering.

Fritidsanläggningar

Anläggning för motorsport med en sammanlagd asfalterad banyta som överstiger 30 000 kvadratmeter.

Myndighetstjänster

totalt 11,0 personår

Bilaga 2.3

Myndigheten har i uppdrag av Ålands landskapsregering att tillhandahålla veterinärvårdstjänster och laboratorietjänster.

Veterinärvård

1,8 personår

Veterinärvården omfattar nyttodjursvård, smådjursvård och veterinärjour.

Nyttodjursvården innebär att myndigheten erbjuder sjukvårdstjänster till de som håller djur i produktionssyfte, såsom köttdjur, mjölkdjur, får, hästar och fisk. Detta omfattar allt från råd, undersökning och medicinering till hjälp vid förlossningar, akut sjukvård, operationer och avlivningar. En del av arbetet sker via telefon, medan huvuddelen av sjukvården ges genom ambulerande verksamhet vid produktionsstället. För tjänsterna betalar djurhållaren avgift enligt den kommunala avgiftstaxan direkt till veterinären.

Myndigheten erbjuder även grundtjänster inom smådjursjukvård vid smådjurskliniken Zoodiaken i Jomala. Kliniken ska stöda och komplettera det privata utbudet samt erbjuda myndighetens veterinärer möjlighet att upprätthålla grundläggande kompetens för hantering av smådjur under jourtid. Kliniken håller därför öppet någon timme i veckan per veterinär som håller jour, vilket innebär en öppetid på någon timme fyra dagar i veckan. Vid kliniken finns bland annat röntgenutrustning, ultraljud och möjlighet till kliniska och operativa ingrepp.

Myndigheten upprätthåller även veterinärjour för akuta sjukdomsfall under kvällar, nätter och på helger. Denna tjänst gäller såväl nyttodjur som smådjur och delas mellan veterinärerna.

Laboratorietjänster

totalt 9,2 personår

Myndighetens laboratorium i Jomala erbjuder lokalt efterfrågade kemiska och mikrobiologiska analys- och provtagnings tjänster inom livsmedel, vatten, avlopp, jord, gödsel och foder. Dessutom utför laboratoriet provtagning av vattenmiljön för Ålands landskapsregerings räkning. Laboratoriet är delat i två enheter; en enhet för kemiska analyser och en för mikrobiologiska analyser. Laboratoriet har ett kvalitetslednings-system och deltar årligen i flera i provningsjämförelser.

Laboratoriets kemienhet

6,2 personår

Omfattningen av laboratoriets kemienhets årliga vattenanalyser påverkas i hög grad av Ålands landskapsregerings miljöbyrås vattenövervakningsprogram, vilket fastställs i början av det nya året. De delar av detta program som brukar skötas av kemienheten är bland annat:

- provtagning och analys varannan vecka under den isfria perioden på provplatser belägna i Mariehamn, Lemland, Föglö, Sottunga, Kumlinge, Brändö, Vårdö och Lumparland.
- under juli-augusti besöks vid tre olika tillfällen 90 st s.k. "Åland Runt"-provplatser utspridda runt Åland för att undersöka näringshalterna i havsvattnet i skärgårdsområdena.
- undersökningar i ett antal vikar och djupgröpar utförs för att följa med syresituationen, salthalten och näringsämnen i dessa.
- kontrollprogrammet för Vargsundet/Ösundet följs upp.
- prov tas från alla dricksvattentäkter samt från ett antal sjöar och träsk vars vatten utnyttjas för bevattning för att följa med miljötillståndet i dessa.
- bottenundersökningar görs i sjöar och träsk som nyttjas för bevattning.
- för att bestämma belastningen från olika typer av markområden utförs noggranna flödesmätningar och näringsämnesanalyser i ett antal utfallsdiken.

Enheten deltar även i karteringen av alger som leds av Finlands miljöcentral och utför analyser avseende förekomst av blågröna alger i vattnen på och runt Åland för landskapsregeringens räkning.

Enheten erbjuder även analyser på avloppsvatten från kommunala och privata reningsverk och kontroll av recipienterna för att fastsätta reningsverkens reningsgrad och påverkan på vattenmiljön. Dessa kontroller utgör normalt krav som ställs i reningsverkens miljötillstånd.

Kemienheten utför även näringsämnesanalyser i odlingsjord och foder (hö, ensilage, spannmål, grönsaker) både för jordbrukares och för Ålands försöksstations behov. Av drygt 2000 st jordprov (ca 14 000 st analyser) och 300 st foderprov (888 st analyser) som lämnas in till laboratoriet, utgörs ca 10 % av jordproven och ca 60 % av foderproven av prov från Ålands försöksstation. Markkartering, dvs. jordanalys, är obligatorisk för de jordbrukare som erhåller miljöstöd.

Under maj - juli deltar enheten normalt i försöksstationens skördetidsprognos, vilken är ett hjälpmedel för jordbrukarna att få optimal skörd av vall. Vallprov från olika delar av Åland analyseras med avseende på protein-, fiber- och fukthalt två gånger i veckan och resultaten publiceras i tidningarna.

Under augusti - september deltar laboratoriet i försöksstationens falltalsprognos på brödsäd. Falltal och fukthalt analyseras och resultaten publiceras i tidningarna. Med hjälp av falltalsprognosen får jordbrukarna information om optimal skördetid för brödsäd med avseende på bakningsegenskaper.

Laboratoriets mikrobiologiska enhet

3,0 personår

Mikrobiologiska enheten analyserar mikroorganismer i livsmedel och vatten samt kliniska prover från djur. Huvuddelen av de mikrobiologiska analyserna är ackrediterade och arbetet vid enheten följer därför ett krävande kvalitetsledningssystem där alla steg dokumenteras och kan följas upp. Kvalitetssystemet genomgår årlig intern och extern revision, där den externa utförs av ackrediteringsorganet Finas. Mikrobiologiska analyser kräver stor renlighet samt delvis långa inkubations- och därmed analystider då mikroberna växer för att förekomsten ska kunna utvärderas.

Enheten utför analyser på drygt 800 mikrobiologiska vattenprover (ca 3000 analyser), bestående av dricks-, bad-, bassäng- och bevattningsvatten, och ca 350 livsmedelsprover (ca 1300 analyser). Av dessa utgörs ca en fjärdedel av prover tagna av myndigheten och direkt eller indirekt betalda av verksamhetsutövaren. Resten av proven lämnas från annan offentlig förvaltning och privata kunder.

Enheten analyserar även ca 700 kliniska prover från djur och ett hundratal mikrobiologiska miljöprover.

Myndighetens planerade aktiviteter och mål för 2009

Myndighetsövergripande aktiviteter och mål

Samordning

Alla ingående delar av myndigheten hade egna förvaltningsrutiner och beslutsstrukturer vid sammanslagningen den 1 januari 2008. Ett omfattande arbete pågår där myndighetsstrukturen och förvaltningsrutinerna byggs från grunden genom att de bästa bitarna från de ingående enheterna och från motsvarande externa myndigheter samordnas till en ny struktur. Detta omfattar allt från diarie- och arkivsystem, via postgång och interna blanketter, till ärendegång, mallar och beslutsinnehåll. I detta väljer myndigheten att så långt som möjligt hantera dokument digitalt och på så vis få en bättre och snabbare spårbarhet. Myndigheten väljer även där det är möjligt att införa modernare och effektivare arbetsmetoder i syfte att nå bättre kvalitet och långsiktighet.

Att starta en ny myndighet innebär även införande av personal- och ekonomirutiner, arbetsordningar, arbetarskydd och ledningssystem, ingå nya avtal, göra inventeringar och likrikta och samordna tjänstemännens förutsättningar att utföra ett gott arbete. Uppdraget behöver även klargöras och kommuniceras i organisationen, liksom ansvarsfördelningen mellan Ålands landskapsregering och myndigheten.

- Fortsätta uppbyggnaden av en effektiv och modern förvaltning, genom bland annat nya och förbättrade interna rutiner, beslutsstrukturer, ärendehantering, personal- och ekonomiadministration, IT-struktur och arbetsmetoder.

Sammanslagningen av livsmedelslaboratoriet, miljölaboratoriet och försöksstations laboratorium den 1 januari 2009 kräver omfattande samordningsinsatser under andra halvan av 2008 och under 2009. Detta innebär bland annat samordning av personaladministration, överföring av avtal, inventarier och personal, införande av gemensamma rutiner, framtagande av ny extern information, uppbyggnad av hemsida och det gemensamma datasystemet Wilab.

- Samordna laboratorieverksamheten avseende bland annat personal, rutiner, extern information, hemsida, kvalitetssystem och gemensamt datasystem. Målet är att de praktiska delarna av samordningen är klar inom 2009 för att sedan gå över i en effektiviserings- och utvecklingsfas.

Myndigheten har ambitionen att införa ett integrerat och i organisationen förankrat miljö- och kvalitetsledningssystem för en tydlig och transparent förvaltning. Detta kräver bland annat att alla arbetsprocesser och ansvarsfördelningar dokumenteras och samordnas. För att ett ledningssystem ska fungera bör rutinerna tas fram av de som arbetar med frågorna. Myndigheten avser utse en projektansvarig för arbetet som håller i den övergripande strukturen, samordning och utbildning samt avsätta tid för dokumentation av rutiner inom de olika ansvarsområdena. Arbetet inleds under 2009 med målet att leda till en certifiering inom tre år.

- Inleda arbetet med ett miljö- och kvalitetsledningssystem, genom att utse en projektansvarig, utbilda personal och upprätta rutiner för centrala processer. Målet är att bli certifierade inom tre år, om resurser kan avsättas för arbetet.

Planering

Myndigheten ska vara resultatstyrd. För att nå detta måste myndigheten och dess anställda ha en gemensam syn på verksamheten. Vi inledde därför i januari 2008 en gemensam process ta fram strategier och övergripande mål för verksamheten. Vi började med att lägga grunden genom att diskutera vilken myndighet vi vill vara och vilka framgångsfaktorer vi ser, innan vi går vidare med strategier och konkreta målformuleringar. Verksamhetsidé och vision är därför de första resultaten av denna process som vi nu är mitt inne i. Resultatplaneringens övergripande syfte är att nå en bättre samordning av insatserna och rikta resurser tydligare till prioriterade områden.

- Fortsätta arbetet med en i organisationen förankrad resultatplanering, genom att ta fram strategier och övergripande mål för verksamheten i en process där hela myndigheten deltar.

När myndigheten startade var det oklart hur mycket resurser som lades på olika aktiviteter och därmed om arbetsfördelningen var jämn över de olika ämnesområdena. Vidare behövde myndigheten enligt landskapsregeringen ett in- och utstämplings-system för personalen. Som en del av myndighetens verksamhetsplanering och uppföljning införde myndigheten därför på prov ett enkelt digitalt tidrapporterings-system på person- och aktivitetsnivå för myndighetsutövningen. Systemet ger inte bara ett system för hantering av flexitid utan även underlag för uppföljning, omprioritering och redovisning på aktivitetsnivå samt underlättar kommunikationen och tjänar som underlag till nästa års resursfördelningsplan. Baserat på erfarenheterna hittills avser myndigheten att fortsätta med systemet åtminstone under 2009.

- Inom myndighetsutövningen uppgörs årligen individuella resursfördelningsplaner, som följs upp vår och höst mot den dagliga tidsrapporteringen på aktivitetsnivå.

Datasystem

Alla myndighetens delar är beroende av välfungerande databaser och -system för att kunna utföra våra uppdrag på ett effektivt vis. Myndigheten har tre centrala datasystem; ärendehanteringssystemet MiljöReda som hanterar objekt och ärenden i myndighetsutövningen, veterinärvårdssystemet ProVet för hantering av veterinärvårdstjänster samt Wilab för hantering av laboratorieanalysresultat. Alla system kan hantera grundläggande fakturering, inregistrering och diariehantering. Alla system kräver dock utveckling och anpassning till myndighetens behov för att fungera tillfredställande och kunna ge lämpligt underlag till uppföljning. Utvecklingsarbetet är omfattande och tidskrävande och förväntas därför pågå under flera år.

- Utveckla datahanteringssystemen MiljöReda, ProVet och Wilab för en effektivare och spårbar hantering av uppdrag och tjänster samt för målanpassad uppföljning.

I Ålands hälso- och sjukvårds ekonomiadministration tilläts enskilda enheter sköta egen utfakturering av utförda tjänster och uppdrag, medan uppföljningen sköttes centralt. Myndigheten är nu underordnad Ålands landskapsregerings ekonomisystem, som inte visar samma flexibilitet. För att kunna ge en bättre service till kunderna genom att skicka faktura med analysresultat och beslut och för att undvika den manuella och tidskrävande dubbelregistrering som nu sker hos oss och regeringen ska nya faktureringsrutiner införas. Denna innebär bland annat en digital koppling mellan MiljöReda och Wilab mot landskapsregeringens ASW-system samt införande av dokumenterade rutiner för fakturering.

- Införa en serviceinriktad och effektiv faktureringsrutin som möjliggör att fakturor kan gå ut med beslut och analysresultat utan att öka arbetsinsatsen på myndigheten, och samtidigt minska arbetsinsatsen på landskapsregeringen.

Informationsspridning och expertstöd

Myndigheten ska vara modern, öppen, lättillgänglig och serviceinriktad, gärna under alla dygnets timmar. En betydande del av myndighetens kunskapsspridning till och kommunikation med allmänhet, verksamhetsutövare, kommuner och andra myndigheter kommer därför att ske via myndighetens hemsida. Ett arbete har påbörjats för att bygga upp en tydlig och informativ hemsida som ska kunna ge svar på de flesta frågor.

- Sjösetting och sedan vidareutveckla en serviceinriktad och informativ hemsida för allmänhet, verksamhetsutövare, kommuner och andra myndigheter.

Vår myndighetsutövning är hårt styrd av olika författningar, vilket framgår i bilaga 4. Inom myndighetens ansvarsområde samsas såväl åländska lagar, rikslagstiftning och gemenslagslagstiftning, vilket ställer speciellt höga krav på vår juridiska kompetens. Myndigheten har inte med beaktande av övriga uppdrag kunnat avsätta resurser till en juristtjänst, trots att den juridiska funktionen i förarbetet till sammanslagningen gavs en central roll i myndighetens ledning och kvalitetsarbete. I budgetförslaget äskas dock medel för inköp av externt juridiskt stöd.

- Myndigheten ska under 2009 ingå avtal med privata aktörer för att till någon mån kompensera bristen om medel ges på ett fullgott juridiskt stöd i myndigheten.

Myndigheten är ny och dess uppdrag okänt i landskapet. Många av våra uppdrag har ett betydande allmänintresse, men tiden är knapp för informations spridning. Vi har därför en stor utmaning i hitta fungerande rutiner för att aktivt och på ett lättillgängligt sätt sprida information om oss och våra uppgifter. Genom ökad kunskapsspridning kommer vårt arbete att underlättas då verksamhetsutövare vet att vända sig till oss för råd i god tid. Detta förflyttar våra insatser från korrigerande åtgärder till förebyggande åtgärder och blir enklare och billigare för verksamhetsutövaren samt mindre resurskrävande för oss. Myndigheten planerar därför informationsinsatser i form av framtagande av skriftligt informationsmaterial, rutin för aktiv informations spridning till media samt avsättande av resurser för andra informationsaktiviteter som ett eventuellt öppet hus för allmänheten.

- Aktivt sprida information om myndighetens arbete genom väl valda, riktade och återkommande insatser, samt införa rutiner för kontinuerlig informations spridning.

En betydande del av myndighetens arbete utgår från krav som ställs på myndigheten och verksamheter i lagstiftningen. En svårtolkad eller bristfällig lagstiftning är tids- och resurskrävande både för oss och verksamhetsutövarna. Vi är kunniga inom våra sakområden och har god kännedom om verksamheterna i landskapet och de konflikter som kan uppstå då motstående intressen kolliderar. Vi hoppas därför fortsättningsvis kunna avsätta vissa resurser till att stöda landskapsregeringen vid utveckling av lagstiftningen, planer och program inom våra verksamhetsområden.

- Stöda Ålands landskapsregering i lagstiftningsprojekt som berör myndighetens ansvarsområden.

Personal

Myndigheten ansvarar för komplexa och breda ämnesområden som är i ständig utveckling. Detta ställer stora krav på personalens kompetens. Vår kunskapsnivå är central för att vi ska kunna leverera ett kvalitativt och balanserat resultat med en begränsad resursinsats. En god kunskapsförsörjning är en förutsättning för att kunna utföra våra arbetsuppgifter och tillgodose våra kunders behov. En gemensam kompetensutvecklingsplan med individuella och årligen uppdaterade och uppföljningsbara utvecklingsplaner bygger stommen i vår kontinuerliga och riktade kunskapsförsörjning.

I och med sammanslagningarna av olika verksamhetsområden kan en del av den individuella kompetensutvecklingen stödas av arbetsuppgiftsrotation och genom att personal tillåts vikariera på varandras arbetsuppgifter. På så vis ökar förståelsen mellan tidigare skilda enheter och sammanhållningen stärks. Detta förebygger även hemmablindhet som kan förekomma då samma person arbetar med samma uppgifter under lång tid.

- Alla anställda ska ha en årligen uppdaterad och individuell kompetensutvecklingsplan innehållande både individuella mål och utvecklingsinsatser, vilken följs upp med regelbundna intervall. I samma syfte uppmuntras och stöds arbetsrotation inom myndigheten.

Som ett komplement till den individuella kompetensutvecklingen har vi identifierat flera områden där hela myndigheten kunde förkovras för att nå bättre resultat. Detta rör sig exempelvis om förvaltningskunskap, juridik, att skriva korrekt och tydligt, hantering av våra datasystem, ord- och kalkyleringsprogram, kvalitetsledning samt mediehantering. Myndigheten står utanför den centrala förvaltningen och anordnar därför själv utbildning för personalen.

- Genomföra minst två gemensamma utbildningstillfällen för personalen inom för verksamheten relevanta områden.

För att öka motivationen och korta beslutsvägarna behöver myndigheten en ändamålsenlig arbets- och delegationsordning, men även rutiner för inskolning på nya arbetsuppgifter eller av ny personal. I samma anda planeras en omfördelning av arbetsuppgifterna inom myndighetsutövningen och införandet av ett ansvarssystem med

back-up och stödfunktion i syfte att göra myndigheten mindre sårbar vid ledigheter och personalomsättningar.

- I syfte att öka motivationen utarbetas en arbetsordning för myndigheten som utvecklas i takt med att rutinerna inarbetas och personalen kan ta ett större ansvar, samt sätts och utvärderas ett ansvarsfördelningssystem där alla ansvarsområden har en ansvarig och minst en person som back-up och stöd.

Vid prövning och tillsyn prioriterar myndigheten ärendena i huvudsak enligt:

1. Akuta situationer
2. Prövningar som verksamhetsutövaren är beroende av för att kunna utföra planerade åtgärder
3. Lagstadgad övervakning och provtagning som återrapporteras nationellt och internationellt
4. Årsavgiftsbaserad tillsyn enligt tillsynsplan
5. Anmälningar av icke-akut natur
6. Andra ärenden

Till sista punkten "andra ärenden" hör exempelvis registreringsärenden, utlåtanden och stöd till andra myndigheter, genomgång av återrapporeringar, sammanställningar av rapporteringar, register- och aktutdrag, svar på allmänhetens frågor, stöd till landskapsregeringen rörande planer och program mm.

Myndigheten har fler arbetsuppgifter och -uppdrag än de personella resurserna räcker till, varför myndigheten liksom tidigare enheter tvingas ned- och bortprioritera vissa lagstadgade myndighetsuppgifter, efterfrågad service och konsultliknande uppdrag. För att utföra alla våra uppgifter skulle flera extra tjänster behövas.

Bland annat följande uppgifter har myndigheten valt att ned- eller bortprioritera:

- efterfrågade konsultliknande insatser t.ex. utlåtanden och provtagning inom inomhusmiljö
- tillsyn över tvärvillkor mm. för jordbruksbyråns bidragssystem
- marknadsövervakning enligt livsmedelslagen
- tillsyn i den omfattning som krävs enligt livsmedelshygiendirektiv från statliga verk och ministerium (t.ex. sex gånger per år på anläggningar för animalisk produktion)
- tillsyn i den omfattning som krävs enligt renhållningslagen (vartannat år)
- lagstadgad tillsyn över fartyg, andra än passagerarfartyg i reguljär trafik, som anlöper i landskapets hamnar enligt förordningen om mottagning av avfall i hamnar (25 % av hamnanlöpen ska inspekteras)
- expertutlåtanden till andra myndigheter och kommuner, som inte direkt påverkar myndighetens arbete
- rapportsammanställningar till andra myndigheter
- tillsynsprojekt för verksamheterna sjukhus, läkarstationer, läkarmottagningar och hälsovårdsmottagningar, begravningsplatser och frisörsalonger

- regelbunden myndighetsprovtagning på mal kött
- tillsyn över vissa författningar som exempelvis koststillskott, livsmedelsförpackningsmaterial, deklarationer på livsmedelsförpackningar samt tobaks- och produktsäkerhetslagstiftning
- frivilliga djurhälsoprogram
- lagstadgad registerhållning som inte påverkar verksamhetsutövaren

Myndigheten avser även på sikt inleda en diskussion med fåravelsföreningen om att överföra Meadi-Visna provtagningarna och Scrapiekontrollerna, vilka tar mycket tid från veterinärtillsynen, samt med bassänginnehavare rörande de regelbundna bassängvattenprovtagningarna. I framtiden hoppas myndigheten även att den omfattande veterinärvården för hästar i landskapet kan privatiseras.

Prövningstider

Myndigheten prövar verksamheter av många olika slag i enlighet med aktuell lagstiftning då verksamheten startar eller då det sker en betydande förändring av verksamheten. Vanligt förekommande prövningar vid myndigheten är exempelvis serveringstillstånd, godkännande av livsmedelslokaler, egenkontrollplaner och hygienanläggningar, borrhingar i berg, muddringar och utfyllnader, undantag för stukaupplagring av gödsel, kabelnedläggningar och slingor i vatten, vattenuttag och miljötillståndsprövningar av avfall, avlopp och industrianläggningar samt fisk- och djurhållning. Myndigheten upprätthåller även flera register, vilket innebär en prövning av verksamheten för att den ska kunna registerföras. Se närmare bilaga 4.2.

I lagstiftning finns redan vissa krav på myndighetens svars- eller prövningstider, exempelvis en generell tre månaders svarstid och en 60 dagars handläggningstid för prövningsärenden rörande livsmedelslokaler då inte särskilda skäl föreligger. Prövning av verksamheter, nya som förändrade, då prövning behövs för att verksamheten ska kunna påbörjas är en prioriterad uppgift i service- och kundvänlighetssyfte.

Det finns flera orsaker till en längre handläggningstid ett ärende. Det vanligaste är att verksamhetsutövaren inte inkommer med fullständiga handlingar eller begärda kompletteringar, men det är också vanligt att verksamhetsutövaren begär att ärendet läggs vilande tills någon annan pusselbit faller på plats. En annan orsak kan vara resursbrist på prövningsmyndigheten, som inte hinner gå igenom prövningsärenden i den takt material inkommer, under hela året eller under vissa delar av året.

Till följd av ny lagstiftning och begränsade möjligheter till uppföljning av tidigare enheters ärendehandläggningstider är ett realistiskt mål för prövningarna ännu svårt att lägga. Det är dessutom vanligt att mål rörande handläggningstider inte läggs från

anhängiggörande av ärendet, utan från det att ärendet är komplett eftersom kompletteringsstiden främst avgörs av verksamhetsutövaren. Då ett sådant förfarande skulle kräva införande av ytterligare en registreringsrutin i MiljöReda redan vid ingången av 2009, så väljer myndigheten att för 2009 testa följande mål för prövningarna, med risk för att målet inte visar sig vara realistiskt:

- Av prövningsärendena som anhängiggörs vid myndigheten under 2009 ska 75 % behandlas på mindre än sex veckor.

Myndighetens miljötillståndsförfarande är hårt reglerat i gemenskapslagstiftning. Trots införande av den nya miljöskyddslagstiftningen och det nya miljögranskningsförfarandet, vilket kraftigt minskar antalet tillståndspliktiga verksamheter, kommer myndigheten att ha en historisk last av öppna miljötillståndsärenden. De historiska ärendena gäller ofta pågående verksamheter som genom en ny prövning får uppdaterade skyddskrav. Samtidigt minskar myndigheten resurserna för miljötillståndsprövningen, så att inte de nya granskningsförfarandet blir lidande. Målet är ändå, om resurser beviljas, att även minska mängden historiska ärenden och komma i kapp inflödet av nya ärenden inom de närmaste åren.

- Antalet öppna miljötillståndsärenden ska minska under 2009. Det långsiktiga målet är att vara ikapp antalet inkomma ärenden inom tre år.

Vid införandet av den nya livsmedelslagstiftningen 2007 beslöts att alla anläggningar som tidigare fått tillstånd enligt hygienlagstiftningen skulle förnya sina tillstånd. På Åland finns 19 st sådana anläggningar som behöver nya beslut innan den 31 mars 2009. Myndigheten har uppmanat verksamhetsutövarna att inkomma med ansökan om nytt tillstånd och planerar avsätta resurser till beredning av inkomma ärenden innan de gamla tillstånden upphör att gälla.

- Godkännande av anläggningar för animalisk produktion enligt livsmedelslagstiftningen, vars tillstånd enligt den tidigare hygienlagstiftningen upphör och som inkommer med komplett ansökan i tid, ska ske innan den 1 mars 2009.

Enligt den nya smittskyddsförordningen om fiskodling och fiskförädlingsanläggningar, förordning om förebyggande och bekämpning av djursjukdomar hos fisk, kräftdjur och blötdjur och om förhindrande av sådana sjukdomars spridning (FFS 408/08), ska alla anläggningar ha nya tillstånd och egenkontrollprogram samt registreras i en nationell databas avseende smittskydd. På fastlandet har livsmedelsverket Evira anställt personal för att sköta denna uppgift för fiskodlarna. Ansökningarna ska vara myndigheten

tillhanda senast den 1 februari 2009. Planen ska sedan godkännas av myndigheten och registrering utföras. Hittills har ingen plan inkommit. Myndigheten avser kontakta fiskodlarföreningen och starta upp arbetet med införande av egenkontrollprogram under 2009, med målet att godkänna planerna senast under 2010.

- Inleda godkännande, nationell registrering och införande av egenkontrollprogram vid alla fiskodlings- och fiskförädlingsanläggningar avseende smittskydd, med målet att vara klara senast under 2010.

Ålands landskapsregering förväntas fatta beslut om att myndigheten blir prövningsinstans för nationella och internationella djurtransporter samt beviljande av de intyg som behövs för transportfordonen i enlighet med gemenskapsförordningen om djurtransporter (EG 1/2005). För att djurtransporterna ska vara lagliga krävs att de godkänns och införs i ett nationellt register, tillgängligt i alla medlemsländer. Myndigheten har begärt in ansökningshandlingar från alla kända djurtransportörer i landskapet.

- Alla djurtransportörer som söker tillstånd och inkommer med kompletta handlingar för transport av djur och godkännande av fordon, ska vara godkända och registrerade i det nationella registret under 2009.

Insatser för att effektivera prövningen

Utformningen av miljötillstånden genomgår en ständig förbättring dels för att kunna erbjuda ett bättre stöd för verksamhetsutövare och tillsynen och dels för att bli rättssäkrare genom att domstolsavgöranden beaktas i nya tillstånd. Myndigheten avser se över strukturen för miljötillstånden i syfte att standardisera och likrikta tillstånden så långt som det är ändamålsenligt och som lagstiftningen tillåter. Myndigheten ser även över möjligheterna att påskynda beredningen inom befintlig lagstiftning eller vid behov genom att framföra förslag till ändringar i lagstiftningen till Ålands landskapsregering.

- Fortsätta arbetet med att se över strukturen på miljötillstånd i syfte att standardisera och förenkla tillstånden inom lagens ramar samt se över formerna för beredning av tillstånden i syfte att påskynda den.

Vid införande av den nya miljöskyddslagstiftningen infördes det nya miljöprövningsförfarandet miljögranskning. Mycket lite råd om hur förfarandet ska gå till finns i lagen, men förfarandet styrs ändå av regler i andra lagar såsom förvaltningslagen. Här finns exempelvis krav på tillräcklig beredning, hörande av berörda parter, möjlighet till förklaring mm. Beroende på den verksamhet som granskas och dess sannolika inverkan på andras intressen måste rutiner och råd tas fram för vilka förvaltningsprocesser som

måste användas i olika fall. Rutinerna underlättar och påskyndar det interna arbetet och även kommunikeringen med verksamhetsutövaren.

- Arbeta fram klara och snabba rutiner och råd för prövning av olika typer av verksamheter i det nya miljögranskningsförfarandet.

Den del av beredningen som tar längst tid i prövningsärenden med längre handläggningstid är kompletteringsfasen då sökanden själv ska utreda sin egen verksamhet, beskriva den och inkomma med nya uppgifter eller utredningar för att stöda sin ansökan. Att genom information och råd hjälpa verksamhetsutövaren i denna process påskyndar handläggningen och underlättar även den efterföljande tillsynen så verksamhetsutövaren med en bättre kunskap på förhand om den påverkan verksamheten kan ha, även kan planera verksamheten bättre. Insatser tidigt i prövningen underlättar och leder till tidsbesparingar både för myndigheten och verksamhetsutövaren.

- Underlätta för sökanden genom att se över och utveckla ännu bättre och lättillgängliga digitala blanketter och råd vid prövning.

Hälsonämnden fastställde föreskrifter för vissa typer av verksamheter som stöd för verksamhetsutövaren vid prövning och tillsyn. Föreskrifterna har visat sig vara ett effektivt sätt att i förebyggande syfte sprida kunskap om vilka krav som ställs på olika verksamheter enligt lag. Dessa beslut är delvis föråldrade och bör omarbetas, motiveras med gällande lagstiftning och tas upp för fastställande i myndighetens prövningsnämnd. Dessutom kunde liknande anvisningar tas fram även inom andra ansvarsområden. Arbetet med att ta fram nya föreskrifter och anvisningar är fortlöpande.

- Uppdatering och framtagande av motivering och lagstiftningsstöd för befintliga föreskrifter för fastställande i prövningsnämnden.

Tillsynsarbete

Ett grundproblem vid planering av vår myndighetsutövning är att vi inte känner till alla våra tillsynsobjekt och att de uppgifter vi har registrerade från tidigare myndigheter inte är uppdaterade samt innehåller fel och dubbelregistreringar. Det är centralt för vårt arbete att informationen i vår databas är korrekt, eftersom felaktiga uppgifter ger oss betydande merarbete och stör vår kundrelation. En omfattande insats krävs för att åtgärda problemet och att sedan upprätthålla ett aktuellt register över verksamheterna.

- Rensa, identifiera och registrera minst 80 % av våra tillsynsobjekt i MiljöReda

Tillsynen består huvudsakligen av egeninitierad tillsyn i form av tillsynsprojekt, vilka betalas av den årliga tillsynsavgiften som tas ut av alla permanenta verksamheter, samt av uppföljning av prövningsbeslut och externt initierade klagomålsärenden. Tillsynen omfattar även upprätthållande av olika register, sammanställningar och rapporteringar till andra myndigheter.

- Förelägganden, som inte hör till projekt tillsyn, ska i normala fall följas upp senast två månader efter utsatt tid för åtgärder, eller då det gäller skärgården vid nästa inspektionsbesök i närheten.

Många miljötillstånd innehåller krav på årliga sammanställningar av den egenkontroll som verksamhetsutövaren utfört. Myndigheten lägger betydande resurser på att eftersöka dessa rapporter då de inte inkommit i tid, att gå igenom dem, begära kompletteringar och förklaringar samt göra sammanställningar baserat på rapporternas innehåll. Det ligger i både verksamhetsutövarnas och myndighetens intresse att så långt som möjligt standardisera och samordna innehållet i rapporterna och på sikt se över om årsrapporteringen ska kunna ske helt digitalt genom att verksamhetsutövaren lägger in materialet direkt i en databas via internet. Ett första steg i detta är att upprätta mallar för några verksamhetstyper och undersöka verksamhetsutövarnas respons till initiativet.

- För några verksamhetstyper upprätta en mall för årsrapportering, vilken kommuniceras med verksamhetsutövarna och sedan utvärderas.

Tillsynsprojekt

Inom flera delområden i hälsoskyddet måste tillsynsplaner omfattande tre år fastställas. Projekt tillsyn har därför i flera år används inom hälsoskyddet och visat sig vara ett resurseffektivt sätt att utöva regelbunden och rättssäker tillsyn. Projektbaserad tillsyn fungerar även väl med de av landskapsregeringen införda årliga tillsynsavgifterna.

Myndigheten har för avsikt att införa projekt tillsyn även inom övriga tillsynsområden och har därför tagit fram en preliminär tillsynsplan omfattande alla verksamheter som har årlig tillsynsavgift. De projektintervall som används i denna första plan är 1, 2, 4 och 6 år beroende på riskbild, krav i lagstiftning och tillsynsavgiftens storlek. För vissa verksamheter föreslås tillsynen reduceras till upprätthållande av aktuellt register, och den aktiva tillsynen istället helt skötas vid inledande av ny eller förändrad verksamhet, eller vid innehavarbyten.

En svårighet vid uppgörande av planen är bristen på kunskap om antalet tillsynsobjekt, vilket direkt påverkar tidsåtgången för tillsynsprojekten. En annan svårighet är den ur risksynvinkel ojämnt lagda årsavgiften. Förutom att systemet med årsavgifter kräver en

årligen uppdaterad tillsynsobjektsdatabas, ställer det krav på myndighetens fördelning av personalresurser. För att tillsynsavgifterna, riskbilden och den tid myndigheten kan avsätta på projekt tillsyn ska vara i balans krävs en utvärdering av avgifternas storlek.

Då myndigheten nu har tillsyn inom miljö-, hälso- och djurskyddet samt alkoholservingen finns det vissa samordningsmöjligheter av tillsynen i syfte att nå bättre resurseffektivitet. Detta synliggörs i tillsynsplanen och kräver utbildningsinsatser riktade till alla inspektörer för att de ska kunna hantera grundläggande tillsyn över annan lagstiftning än den som hör till inspektörens huvudansvar. Det krävs även uppbyggnad av rutiner för hur en effektiv fördelning av tillsynen ska fungera. Denna samordning och kunskapsuppbyggnad kommer att ta flera år i anspråk.

- Utföra en första mindre utvärdering av den tillsynsplansbaserade projekt tillsynen, samt stöda landskapsregeringen vid en uppdatering och revidering av taxan för att bättre anpassa den till riskbild och faktiska resurser.
- Fortsätta arbetet med att samordna resurserna med målet att så långt som möjligt all tillsyn vid ett objekt utförs vid samma tillfälle och av samma inspektör, utan att detta sänker nivån på tillsynen.

Baserat på den preliminära tillsynsplanen följer nedan de tillsynsprojekt, provtagningsprojekt och de uppföljningar av tidigare års projekt som myndigheten planerar utföra under 2009, om tillräckliga resurser ges. Projekt tillsyn är lägre prioriterat än exempelvis provningsärenden och obligatorisk provtagning som rapporteras nationellt och internationellt. Förslaget täcker ungefär hälften av den tillsyn som betalas av verksamhetsutövarna. För att kunna erbjuda hela den tillsyn som taxan förutsätter beräknas två extra inspektörstjänster behövas efter att myndighetens uppbyggnadsfas är över.

- Följande tillsynsprojekt, med projektintervall över ett år, ska utföras och sammanställas under 2009.

Veterinärtillsyn

- djurtransporter
- strutsgårdar
- mjölkgårdar
- ridskolor
- djurgårdar, 1/3 av tillsynsobjekten
- registrering av primärproducenter

Livsmedel

- små bagerier

- centralkök i skolor
- landskapsfärjor
- stormarket

Byggnad

- hotell över 100 bäddar
- pensionat och gästhem
- lekparker
- serviceboende och vårdhem

Vatten

- vattenverk, alla
- bevattningsvattenuttag om förhållanden är gynnsamma

Kemikalier och produktsäkerhet

- kemikalieterminaler
- upplag för flytande bränsle och kemikalier
- minutförsäljning av kemikalier vid fordonsservice

Miljöstörande verksamhet

- flygfält
- motorsportbana
- avfallsbehandling och -hanteringsanläggningar
- avloppsanläggningar och reningsverk över 100 pe

- Följande årligen återkommande tillsynsprojekt ska utföras och sammanställas. Valbara tillsynsprojekt avser ge utrymme för att fånga upp tvärgående och aktuella tillsynsfrågor.

Veterinärtillsyn

- fiskförädling
- mejeri
- köttförädling

Livsmedel

- livsmedelsindustri och färdigmatsfabrik
- alkoholserveringstillsynsprojekt
- valbart livsmedelsprojekt
- valbart serveringstillsynsprojekt
- passagerarfärjor i reguljär trafik till landskapet (samarbete med miljötillsynen)

Byggnad

- valbart byggprojekt
- valbart produktsäkerhetsprojekt

Vatten

- vattenverk över 1000 personekvivalenter

Kemikalier och produktsäkerhet

- valbart kemiprojekt (troligen identifiering av verksamheter)
- valbart produktsäkerhetsprojekt

Miljöstörande verksamhet

- valbart miljöprojekt
- behandlingsanläggning för farligt avfall
- valbart avfalls- och avloppsprojekt

- Följande provtagningsprojekt utföras under 2009:
 - Maedi-Visna och Scrapie provtagning på fårgårdar
 - främmande ämnen provtagning vid fiskrenserier och utlottade fiskodlingar, vars antal bestäms av producerad mängd fisk
 - fiskhälsokontroll vår och höst vid fiskrenserier och fiskodlingar, enligt ett av gemenskapen fastställt kontrollprogram
 - främmande ämnen provtagning vid mejeri och mjölkgård, äggproducent och honungsproducent
 - salmonellakontroll
 - TSE-provtagning
 - regelbundna provtagningar vid slakteriet
 - badvattenprovtagning vid allmänna badstränder
 - bassängvattenprovtagning
 - algövervakning vid de stationer som tilldelas myndigheten
 - livsmedelsprovtagning vid olika livsmedelslokaler
 - lösglassprovtagning vid alla lösglassförsäljningsställen

- Följande tillsynsprojekt från tidigare år följs upp under 2009:
 - restaurang/matsservering i landsbygd
 - livsmedelsbutiker
 - daghem
 - gästhamn
 - vandrarhem
 - byagårdar
 - ungdomsgårdar
 - biltvättar
 - centrala avfallsupplag och behandlingsanläggningar

Veterinärvård

Veterinärvårdens huvudsakliga utmaningar ligger i att upprätthålla en tillräckligt god kompetens och servicenivå för att kunna erbjuda en fullgod och grundläggande veterinärvård för nyttodjur och smådjur. Då myndighetens veterinärer är få och de lagstadgade veterinäruppgifterna tidskrävande, så är veterinärvården mycket sårbar vid personalomsättningar och ledigheter. Vården är dessutom svår att ersätta med privata eller andra externa alternativ. Myndighetens mål är därför att upprätthålla tjänsterna inom veterinärvården på nuvarande nivå även under 2009.

- Upprätthålla
 1. veterinärjouren för akut vård på kvällar, nätter och helger
 2. nyttodjursvården, även vid semestrar och ledigheter
 3. smådjurskliniken, så att den är öppen någon timme fyra dagar i veckan

Laboratorietjänster

Den 1 januari 2009 sammanslås livsmedelslaboratoriet vid myndigheten med Ålands försöksstations laboratorium och landskapsregeringens miljölaboratorium. En utmaning under förändring är att tillfälligt kunna omfördela resurser till uppbyggnad av det nya laboratoriet utan att detta nämnvärt påverkar servicenivån till privata kunder, myndigheter och kommuner.

- Upprätthålla servicen till övriga delar av myndigheten, Ålands försöksstation och landskapsregeringens miljöbyrå samt erbjuda privata kunder, kommuner och företag efterfrågade analyser, samtidigt som resurser behöver avsättas för samordning.

Myndighetens laboratorium är ackrediterat sedan 1997. För att inte tappa vår ackreditering måste de nya delarna av laboratoriet snabbt integreras i kvalitetsledningssystemet. Detta innebär bland annat utbildning av personalen, införande av nya rutiner, dokumentering och ackreditering av centrala analyser vid de nya delarna av laboratoriet och utökning av det befintliga ledningssystemet.

- Ett gemensamt kvalitetssystem utarbetas och laboratoriet behåller sin ackreditering.

- Ackrediteringen av analystjänster utökas med kemiska metoder såsom analys av nitrat+nitrit, nitrit, fluor, pH och konduktivitet i vatten samt pH, kalcium, kalium och magnesium i jord.

Som en viktig del av kvalitetssäkringen av våra analyser deltar laboratoriet i provningsjämförelser som ordnas av Finlands Miljöcentral (SYKE), Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi (MTT), AGES:s (Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH), Livsmedelssäkerhetsverket (EVIRA), Labquality, Svenska Livsmedelsverket och Veterinary Laboratory Quality Assessment Unit (VLA).

- Delta i provningsjämförelser som ordnas av SYKE, MTT, AGES, EVIRA, Labquality, Svenska Livsmedelsverket och VLA.

Laboratoriets kemienhet

Huvuddelen av kemienhetens arbete är kopplat till Ålands landskapsregering och Ålands försöksstation. Samarbetet förväntas fortsätta i samma omfattning som tidigare. Det innebär bland annat att vi utför provtagning och analys av vatten- och bottenprov i landskapets vattenövervakningsprogram och deltar i försöksstationens arbete med jord- och foderutredningar. Vidare analyserar vi vatten- och avloppsprov från verksamhetsutövare och kommuner samt jord, foder och gödsel för jordbrukare.

- Utföra provtagningar och analyser enligt Ålands landskapsregerings vattenövervakningsprogram
- Delta i den landsomfattande algkarteringen som leds av Finlands miljöcentral.
- Utföra näringsanalyser på drygt 2000 jordprov och 300 foderprover från Ålands försöksstation och från jordbrukare.
- Delta i Ålands försöksstations skördetidsprognos.
- Delta i falltalsprognosen på brödsäd.

Laboratoriets mikrobiologiska enhet

Mikrobiologiska enheten vid vårt laboratorium analyserar mikroorganismer i livsmedel, vatten och kliniska prover från djur. När myndigheten återupptar sin rutinprovtagning av livsmedel torde analysvolymen öka något jämfört med 2008.

- Analysera ca 800 mikrobiologiska vattenprover (ca 3000 analyser) och ca 350 livsmedelsprover (ca 1300 analyser).
- Analysera ett femtiotal kliniska prover från djur (ca 200 analyser) och ett hundratal mikrobiologiska miljöprover

Vårt prövnings- och tillsynsansvar

Myndigheten har ansvar som prövnings- och tillsynsmyndighet enligt många olika lagar och beslut. Det är inte möjligt att lista alla, men nedan följer ett urval av några centrala lagar, förordningar och beslut som används av myndigheten. I listan saknas huvudsakligen riksförfattningar och EG-förordningar inom myndighetens ansvarsområden.

Efter uppräknigen följer en sammanställning av myndighetens huvudsakliga prövningsansvar, dock utan uppräknig av prövningspliktiga verksamheter, våra register och våra huvudsakliga tvångsmedel inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genomgången är inte komplett, men ger en inblick i vår myndighetsutövning.

Centrala lagar

- LL om miljöskydd (ÅFS 2008:XX)
- LL om miljökonsekvensbedömning (ÅFS 82/2006)
- Vattenlag för landskapet Åland (ÅFS 1996:61)
- LL om renhållning (ÅFS 1981:3)
- LL om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester (ÅFS 2003:33)
- LL om hälsovården (ÅFS 1967:36)
- Livsmedelslagen (FFS 23/2006, antagen genom ÅFS 2007:26)
- Produktsäkerhetslagen (FFS 1986:914, antagen genom ÅFS 1988:8)
- Lag om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (FFS 2004/75, antagen genom ÅFS 1988:8)
- Kemikalielagen (FFS 744/1989, antagen genom ÅFS 1990:32)
- Tobakslag för landskapet Åland (ÅFS 1997:64)
- Djurskyddslag för landskapet Åland (ÅFS 1998:95)
- Alkohollagen (FFS 1344/1994, antagen genom ÅFS 1995:92)

Centrala förordningar och beslut

- LF om miljöskydd (ÅFS 2008:130)
- LF om miljökonsekvensbedömning (ÅFS 86/2006)
- Vattenförordning för landskapet Åland (ÅFS 1996:77)
- LF om hälsovården (ÅFS 1973:63)
- LF om deponering av avfall (ÅFS 2007:3)
- Statsrådets förordning om avfallsförbränning (FFS 362/2003 antagen genom ÅFS 2003:33)
- Ålsb om regler för eldning av avfall (ÅFS 2003:35)

- Statsrådets beslut om förbränning av problemavfall (FFS 842/1997, antagen genom ÅFS 1998:94)
- Ålsb om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande (Ålsb 1998:92)
- LF om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester (ÅFS 2003:67)
- LF om inkvarterings- och trakteringsverksamhet (ÅFS 1996:49)
- Ålands landskapsregerings beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (Ålsb 2000:79)
- LF om hantering av jord- och muddermassor (ÅFS 2006:124)
- LF om registrering av anläggningar som håller värphöns (ÅFS 2003:31)
- Förordning om alkoholdrycker och sprit (FFS 1994/1344, antagen genom ÅFS 1995:92)
- Förordning om kvalitetskrav på och kontrollundersökning av hushållsvatten (FFS 2000/461, antagen genom ÅFS 1997:101)
- Förordning om kvalitetskrav på och kontrollundersökning av hushållsvatten i små enheter (FFS 2001/401, antagen genom ÅFS 1997:101)
- Statsrådets förordning om livsmedelstillsyn (FFS 2006/321, antagen genom ÅFS 1995:64)
- LF om livsmedelshygienisk kompetens (ÅFS 2003:39)
- LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien (ÅFS 2006:88) (124 st beslut och förordningar)
- Ålrb om kvalitetskrav på och kontroll av vattnet vid allmänna ytvattenbadplatser (ÅFS 2008:70)
- Djurskyddsförordning (ÅFS 1998:96)
- Djurtransportförordning (ÅFS 1998:97)
- LF om slakt och avlivning av djur (ÅFS 1998:98)
- LF om odling av regnbågslax och lax i havet (ÅFS 57:2007)
- Förordning om utvinningsavfall (FFS 379/2008, antagen genom ÅFS 2008:108)
- LF om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (ÅFS 2001:38) (9 st beslut och förordningar)
- LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet (ÅFS 1995:64) (12 st förordningar och beslut)

Exempel på några gemenskapsförordningar inom myndighetens ansvarsområden

Inom vårt verksamhetsområde finns många EG-direktiv och -förordningar. Nedan följer några exempel på EG-förordningar. EG-förordningar gäller direkt i alla medlemsländer, i motsats till direktiv som först ska implementeras i den nationella lagstiftningen. Även EG-rättspraxis är direkt gällande i alla medlemsländer, vilket kan innebära att vi även måste ta hänsyn till dessa i vår prövning och tillsyn. Till EG-direktiv och -förordningar finns många detaljerade förordningar och beslut från kommissionen, vilka vi bör följa men som inte heller omfattas nedan då listan annars skulle bli oöverskådlig.

- EG-förordning (852/2004) om livsmedelshygien
- EG-förordning (853/2004) om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
- EG-förordning (854/2004) om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel
- EG-förordning (882/2004) om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd
- EG-förordning (1/2005) om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden
- EG-förordning (2037/2000) om ämnen som bryter ned ozonskiktet
- EG-förordning (782/2003) om förbud mot tennorganiska föreningar på fartyg
- EG-förordning (842/2006) om vissa fluorerade växthusgaser
- EG-förordning (850/2004) om långlivade organiska föroreningar
- EG-förordning (1907/2006) om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet
- EG-förordning (689/2008) om export och import av farliga kemikalier
- EG-förordning (1013/2006) om transport av avfall
- EG-förordning (998/2003) om djurhälsovillkor som skall tillämpas vid transporter av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte
- EG-förordning (999/2001) om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati
- EG-förordning (1774/2002) om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel

Exempel på vissa andra riksförfattningar inom myndighetens ansvarsområden

LF (ÅFS 2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften

Regler om luftkvaliteten

1. Statsrådets beslut om riktvärden för luftkvalitet och målvärde för svavelnedfall (FFS 480/1996)
2. Statsrådets förordning om luftkvaliteten (FFS 711/2001)
3. Statsrådets förordning om marknära ozon (FFS 783/2003)

Regler om utsläpp

4. Statsrådets beslut om allmänna anvisningar för begränsning av partikelutsläpp från kraftverk och pannanläggningar (FFS 157/1987)
5. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av svaveldioxid och kväveoxider samt partikelutsläpp från förbränningsanläggningar och gasturbiner med en bränseleffekt på minst 50 megawatt (FFS 1017/2002)
6. Statsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensin (FFS 468/1996)
7. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar (FFS 435/2001)

Regler om produkters sammansättning

8. Statsrådets beslut om svavelhalten för stenkol (FFS 888/1987)
9. Statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin och dieselloja (FFS 1271/2000)
10. Statsrådets förordning om svavelhalten i tung brännolja och lätt brännolja (FFS 766/2000)

Landskapsförordning om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet (ÅFS 1995:64)

1. Förordningen om de högsta tillåtna mängderna formaldehyd i vissa textilprodukter (FFS 210/1988).
2. Förordningen om brandsäkerhetskrav för stoppade sittmöbler (FFS 743/1990).
3. Förordningen om brandsäkerhetskrav för madrasser (FFS 57/1991).
4. Förordningen om farliga livsmedelsimitationer (FFS 359/1991).
5. Statsrådets beslut om krav som gäller maskiner och personlig skyddsutrustning som är avsedda att användas för annat ändamål än arbete (FFS 476/1995).

6. Statsrådets beslut om förbud och begränsningar i fråga om produkter som innehåller nickel och dess föreningar (FFS 2/2000).
7. Statsrådets förordning om uppgifter som skall lämnas om konsumtionsvaror och konsumenttjänster (FFS 613/2004).
8. Handels- och industriministeriets förordning om kosmetiska produkter (FFS 75/2005).
9. Statsrådets förordning om ftalater i barnavårdsartiklar och leksaker (FFS 228/2006).
10. Statsrådets förordning om säkerställande av barnsäkerheten hos tändare som släpps ut på marknaden och om förbud att på marknaden släppa ut leksaksliknande tändare (FFS 780/2006).
11. Statsrådets förordning om begränsning av utsläppande på marknaden och av användning av arsenikföreningar, kvicksilverföreningar och dibutyltennväteborat samt preparat och produkter som innehåller dessa (FFS 787/2007).

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel och livsmedelshygien (ÅFS 2008:61)

Författningar om livsmedel

1. Handels- och industriministeriets beslut om djupfrysta, frysta och frusna livsmedel (FFS 783/1982).
2. Handels- och industriministeriets beslut om verkställigheten av vissa av Europeiska gemenskapernas direktiv om livsmedel (FFS 1312/1993).
3. Förordningen om djupfrysta livsmedel (FFS 165/1994).
4. Handels- och industriministeriets beslut om hönsägg och andra fågelägg (FFS 1331/1995).
5. Handels- och industriministeriets beslut om kött och köttvaror (FFS 138/1996).
6. Handels- och industriministeriets beslut om sammansättningen hos och påskrifter för korv (FFS 139/1996).
7. Handels- och industriministeriets beslut om barnmat (FFS 789/1997).
8. Handels- och industriministeriets beslut om bantningspreparat (FFS 904/1997).
9. Handels- och industriministeriets beslut om glass (FFS 4/1999).
10. Handels- och industriministeriets förordning om livsmedel för speciella medicinska ändamål (FFS 406/2000).
11. Handels- och industriministeriets förordning om dietiska produkter (FFS 662/2000).
12. Handels- och industriministeriets förordning om kaffe- och cikoriaextrakt (FFS 675/2000).
13. Handels- och industriministeriets förordning om socker (FFS 446/2003).

14. Handels- och industriministeriets förordning om honung (FFS 447/2003).
15. Handels- och industriministeriets förordning om kakao- och chokladprodukter (FFS 451/2003).
16. Handels- och industriministeriets förordning om vissa former av konserverad, helt eller delvis dehydratiserad mjölk (FFS 458/2003).
17. Handels- och industriministeriets förordning om fruktjuice och vissa liknande produkter (FFS 473/2003).
18. Handels- och industriministeriets förordning om sylt av frukt, gelé och marmelad samt vissa andra produkter (FFS 474/2003).
19. Handels- och industriministeriets förordning om kosttillskott (FFS 571/2003).
20. Handels- och industriministeriets förordning om saft och vissa liknande produkter (FFS 943/2004).
21. Handels- och industriministeriets förordning om provtagnings- och mätmetoder som används vid övervakningen av djupfrysta livsmedel (FFS 101/2006).
22. Handels- och industriministeriets förordning om saluföring av vegetabilier (FFS 488/2006).
23. Handels- och industriministeriets förordning om saluföring av matsvampar (FFS 489/2006).
24. Handels- och industriministeriets förordning om saluföring av matpotatis (FFS 690/2006).
25. Handels- och industriministeriets förordning om ost (FFS 856/2007).
26. Handels- och industriministeriets förordning om modersmjölksersättning och tillskottsnäring (FFS 1216/2007).

Författningar om tillsatser och främmande ämnen i livsmedel

1. Förordningen om tillsatserna för livsmedel (FFS 521/1992).
2. Förordningen om aromer och deras tillverkningsämnen (FFS 522/1992).
3. Handels- och industriministeriets anvisningar om högsta halter av vissa biologiska orenheter i livsmedel (FFS 135/1996).
4. Handels- och industriministeriets beslut om högsta tillåtna halt för nitrat i vissa grönsaker (FFS 688/1998).
5. Handels- och industriministeriets beslut om processhjälpmedel i livsmedel (FFS 760/1998).
6. Handels- och industriministeriets beslut om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 896/1999).
7. Handels- och industriministeriets förordning om behandling av livsmedel med joniserande strålning (FFS 852/2000).

8. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 273/2001).
9. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 500/2001).
10. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 1183/2001).
11. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 104/2002).
12. Handels- och industriministeriets förordning om högsta tillåtna halter av vissa främmande ämnen i livsmedel (FFS 237/2002).
13. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 727/2002).
14. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 952/2002).
15. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 1190/2002).
16. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 241/2003).
17. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 308/2003).
18. Handels- och industriministeriets förordning om provtagningsmetoder för den offentliga kontrollen av bekämpningsmedelsrester i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 475/2003).
19. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 476/2003).
20. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 633/2003).

21. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 777/2003).
22. Handels- och industriministeriets förordning om fastställande av förteckningen över, gränsvärden för halter av och märkningsuppgifter för beståndsdelarna i naturligt mineralvatten samt villkor för behandling av naturligt mineralvatten och källvatten med ozonberikad luft (FFS 1102/2003).
23. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 464/2004).
24. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 620/2004).
25. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 869/2004).
26. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 1090/2004).
27. Handels- och industriministeriets förordning om sötningsmedel för användning i livsmedel och alkoholdrycker (FFS 117/2005).
28. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 143/2005).
29. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 909/2005).
30. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 935/2005).
31. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 81/2006).
32. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 175/2006).
33. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 262/2006).

34. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 319/2006).
35. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 383/2006).
36. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 554/2006).
37. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 732/2006).
38. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 733/2006).
39. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 955/2006).
40. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 1008/2006).
41. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 245/2007).
42. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 263/2007).
43. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 515/2007).
44. Handels- och industriministeriets förordning om renhetskrav för tillsatsämnen för livsmedel och vissa bestämningsmetoder (FFS 546/2007).
45. Handels- och industriministeriets förordning om de nationella arrangemang som ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel förutsätter (FFS 726/2007).
46. Handels- och industriministeriets förordning om andra tillsatsämnen för livsmedel och alkoholdrycker än sötningsmedel och färgämnen (FFS 752/2007).

47. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 754/2007).
48. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 814/2007).
49. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 822/2007).
50. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 887/2007).
51. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 967/2007).
52. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 1037/2007).
53. Handels- och industriministeriets förordning om högsta halter av vissa bekämpningsmedel i frukt och grönsaker samt i spannmål, ägg och äggprodukter (FFS 1092/2007).
54. Handels- och industriministeriets förordning om resterna av bekämpningsmedel i barnmat (FFS 1215/2007).

Författningar om livsmedelsförpackningar och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel

1. Handels- och industriministeriets beslut om förnödenheter som innehåller vinylkloridmonomer och är avsedda att komma i beröring med livsmedel (FFS 263/1992).
2. Handels- och industriministeriets beslut om analysmetod för kontroll av vinylkloridhalten i förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel (FFS 264/1992).
3. Handels- och industriministeriets beslut om analysmetod som skall användas vid övervakning av vinylklorid som övergår från förnödenheter till livsmedel som kommer i beröring med förnödenheter (FFS 265/1992).
4. Handels- och industriministeriets beslut om tungmetaller som övergår från förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel (FFS 268/1992).
5. Handels- och industriministeriets beslut om näringsvärdesdeklaration för livsmedel (FFS 1496/1993).

6. Social- och hälsovårdsministeriets beslut om informationsmaterial om uppfödning av spädbarn och småbarn (FFS 807/1994).
7. Handels- och industriministeriets beslut om grundregler som behövs för undersökning av migration av beståndsdelar i förnödenheter av plast som kommer i beröring med livsmedel (FFS 487/1998).
8. Handels- och industriministeriets förordning om material och produkter av plast som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel (FFS 953/2002).
9. Handels- och industriministeriets förordning om förpackningspåskrifter för livsmedel (FFS 1084/2004).
10. Handels- och industriministeriets förordning om förnödenheter av plast som kommer i beröring med livsmedel (FFS 141/2005).
11. Handels- och industriministeriets förordning om förnödenheter av plast som kommer i beröring med livsmedel (FFS 181/2005).
12. Handels- och industriministeriets förordning om regenererad cellulosafilm som används vid framställningen av förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel (FFS 697/2005).
13. Handels- och industriministeriets förordning om keramiska förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel (FFS 165/2006).
14. Handels- och industriministeriets förordning om förnödenheter av plast som kommer i beröring med livsmedel (FFS 762/2006).
15. Handels- och industriministeriets förordning om förnödenheter av plast som kommer i beröring med livsmedel (FFS 1065/2007).

Författningar om livsmedelshygien

1. Jord- och skogsbruksministeriets beslut om analys- och testmetoder för obehandlad mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter och värmebehandlad konsumtionsmjölk (11/VLA/1998).
2. Social- och hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskrav på och kontrollundersökning av hushållsvatten (FFS 461/2000).
3. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om provtagning enligt hygienlagen (3/VLA/2000).
4. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om verksamhet vid första ankomstplatser (FFS 118/2006).
5. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om kraven på primärproduktion för säkerställande av livsmedelssäkerheten (FFS 134/2006).
6. Statsrådets förordning om livsmedelstillsyn (FFS 321/2006).
7. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygien i livsmedel av animaliskt ursprung (37/VLA/2006).
8. Statsrådets förordning om laboratorier som utför undersökningar enligt livsmedelslagen och hälsoskyddslagen (FFS 1174/2006).

9. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung (1/VLA/2007).
10. Social- och hälsovårdsministeriets förordning om utredning av matförgiftningsepidemier som sprids via livsmedel eller vatten (FFS 251/2007).
11. Social- och hälsovårdsministeriets förordning om livsmedelshygienen i vissa livsmedelslokaler (FFS 905/2007).
12. Social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäljning av livsmedel utomhus samt om hygieniska arrangemang och avfallshantering vid stora offentliga tillställningar (FFS 731/2007).

Författningar om kötthygien

1. Jord- och skogsbruksministeriets beslut om uppföljning, bokföring av sjukdomsfrekvens och anmälan av sjukdomar som förekommer hos slaktsvin (30/VLA/1995).
2. Jord- och skogsbruksministeriets anvisning om bedömning av kött och åtgärder i anslutning till köttbesiktning (9/VLA/1996).
3. Förordningen om statens köttbesiktningsspersonal (FFS 1337/1996).
4. Jord- och skogsbruksministeriets beslut om bakteriologisk undersökning vid köttbesiktning (1/VLA/2000).
5. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om märkning av nötkött (FFS 1203/2001).
6. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om salmonellakontroll av slakterier och styckningsanläggningar (20/VLA/2001).
7. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om påvisande med mikrobiologisk metod av mikrobläkemedelssubstanser vid köttbesiktning (21/VLA/2001).
8. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om avlägsnande av TSE-riskmaterial på slakteriet, på slaktplatsen och i styckningsanläggningen (3/VLA/2002).
9. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning i fråga om nötkreatur, får och getter som undersöks för upptäckande av TSE-sjukdomar (10/VLA/2004).
10. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om upphävande av jord- och skogsbruksministeriets förordning om kött och köttvaror i handeln på Europeiska gemenskapens inre marknad (FFS 1226/2005).
11. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om undersökning av nöt med avseende på EHEC i slakterier och på djurhållningsplatser (24/VLA/2006).
12. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning (38/VLA/2006).
13. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroll av campylobacter hos broiler (10/VLA/2007).

Författningar om importfrågor och gränskontroll

1. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om veterinära gränskontroller av djur (FFS 398/2004).
2. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om veterinär gränskontroll av animaliska livsmedel och andra varor (FFS 1370/2004).
3. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om fiskeriprodukter och beredda och bearbetade produkter av dem samt levande musslor, tagghudingar, manteldjur och havssnäckor som importeras från länder utanför Europeiska gemenskapen (FFS 592/2006).
4. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om kött och bearbetade produkter av kött som importeras från länder utanför Europeiska gemenskapen (FFS 1140/2006).

Prövningsärenden vid ÅMHHM

(Tabellen är inte fullständig)

Lagstiftning	Ansökningsärende
LL (1967:36) om hälsovården (HVL)	
5 kap. Om bostadslägenheter, arbetslokaler och samlingslokaler	HVL 23 § Godkännande av utrymme "lägenhet eller rum" för dess ändamål (en mängd olika verksamheter)
9 kap. Om användning av vatten för hushållsändamål	HVL 55.1 § Anmälan till ÅMHHM om drift av vattenverk, torde även gälla då vattentäkt eller vattenberedningsanläggning väsentligt utvidgas, se HVL 55.3 §
	HVL 59 § Godkännande av vattentäkt eller förvaringsplats (för vatten) i anslutning till lägerområde eller annat allmänt campingområde. Även vattnets kvalitet skall godkännas.
10 kap. Om renhållning och avlopp	HVL 62.1 § Godkännande av allmänna badhus och allmänna badstränder innan de tas i bruk
	HVF 67 § Tillstånd för avledande eller uppsamling (i kompost) av flytande avfall jämte exkrementer och urin.
11 kap. Om hållande av djur	HVF 74.1 § Tillstånd för hållande av djurstall eller -farm i tätort
Livsmedelslag (FFS 23/2006)¹	13.1 § Godkännande av livsmedelslokal innan verksamhet inleds eller i samband med betydande ändringar i verksamhet. I <i>Statsrådets förordning om livsmedelstillsyn 2006/321</i> 7 § finns bestämmelser om vad ett beslut om godkännande skall innehålla och enligt samma författnings 2 och 3 §§ finns bestämmelser om godkännande av livsmedelsförsäljning på torg och andra utomhusområden resp. godkännande av försäljning av livsmedel från mobila fordon och anläggningar.

¹ I stöd av LL 2007:26 om tillämpning i landskapet av livsmedelslagen 1 § skall den fastländska livsmedelslagen (FFS 23/2006) tillämpas beträffande tillverkning och hantering av livsmedel.

	21 § Godkännande av plan för egenkontroll
Alkohollagen (FFS 1344/1994)²	21 § Tillstånd för servering av alkoholdrycker
Tobakslag (1978:52) för landskapet Åland (1997/64)	4c § Godkännande av separata rökrum i serveringsrörelsers lokaler
LF (1996:49) om inkvarterings- och trakteringsverksamhet	5 § Anmälan om inledande av inkvarterings- eller trakteringsverksamhet innan verksamheten inleds. Med stöd av 5 § skall även ändring och upphörande av verksamhet anmälas
Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland	36 § Granska anmälningar angivna i 33-35 §§ gällande farmuppfödning av vilda djur i syfte att producera ägg, kött eller avelsdjur för ägg- eller köttproduktion (33 §), farmuppfödning av vilda djur i viltvårdssyfte (34 §) och yrkesmässigt eller i större omfattning saluföring, förmedling, uthyrning, uppfödning, träning eller dressyr av andra husdjur än nyttodjur (35 §). ³
	38. 2 § Tillstånd för förevisning av djur för allmänheten. Tillstånd för ny djurpark innan den öppnas för allmänheten.
	39.1 § Tillstånd för transport av djur samt uthyrning eller annan överlåtelse av transportmedel för djur i förvärvssyfte.
LL om miljöskydd (2008:XX)	MSL 10.1 § Tillstånd ⁴ för särskilda verksamheter (listas i förordning, EG-förordningar ska beaktas)
	MSL 10.2 § Frivilligt tillstånd
	MSL 10.3 § Miljögranskning för verksamheter som förutsätter miljögranskning enligt vattenlagen eller renhållningslagen samt för verksamheter som LR med stöd av MSL 52 § belagt med krav på miljögranskning
	MSL 11 § Tillstånd och miljögranskning för väsentlig utvidgning eller ändring av verksamhet
	MSL 22 § Revidering av tillståndsvillkor

² Antagen genom LL (1995:92) om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen.

³ Skyldighet att göra skriftlig anmälan i enlighet med 35 § gäller också den som yrkesmässigt eller i större omfattning ämnar ta om hand sådana djur för förvaring eller vård samt den som ämnar meddela undervisning i användning av sådana djur. Verksamhet som varaktigt omfattar fler än fem djur samtidigt anses ske i större omfattning.

⁴ I LL om ÅMH 4 kap. finns närmare föreskrifter om handläggning och beslutsfattande i tillståndsärenden. Märk att det i nämnda lag stadgas om miljötillstånd medan man i LL om miljöskydd lämnat bort ordet "miljö-".

	MSL 23 § Prövning av verksamhetsutövarens organisation i samband med överlåtelse av tillstånd
Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland	VL 6:3 § Frivilligt tillstånd för att utföra vattenföretag eller för utövandet av vattenfarlig verksamhet
	VL 6:8 § Tillstånd till förfogande över annans egendom (i enlighet med kap. 3) ⁵ för att inleda vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet
	VL 6:15.1 § Tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden
	VL 6:15.2 § Tillstånd för särskilt angivna vattenföretag
	VL 6:16 § Tillstånd för vattenfarlig verksamhet (lista finns)
	VL 6:17 § Tillstånd för utsläpp av grund- och ytvattenfarliga ämnen (förordning listar)
	VL 6:18 § Miljögranskning för vattenföretag som kan medföra särskild påverkan (fara för människors hälsa etc.)
	VL 6:19 § Miljögranskning för inledande, uppförande och ändring av verksamhet som kan medföra en i VL 6:18 § angiven påverkan och som LR genom förordning belagt med krav på miljögranskning
	VL 6:20.1 § Miljögranskning för ledande eller omhändertagande av avloppsvatten på annat sätt än genom ledande till allmänt avloppsnät
	VL 6:21 § Miljögranskning inom särskilt geografiskt avgränsat område (lista i förordning)
LL (1981:3) om renhållning	RHL 28b § Tillstånd för yrkesmässig eller i offentlig verksamhet återvinning eller slutligt omhändertagande av avfall.
	RHL 28i § Miljögranskning för i paragrafen

⁵ Kapitel 3 indelar "förfogandet" i 1) Vattenföretag i allmänhet, 2) Farleder och hamnar och 3) Markavvattning och avlopp

	särskilt angivna verksamheter som berör avfallshantering (insamling, transport etc.)
LF (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor	7 § Meddelande av undantag från bestämmelser i förordningens 4-6 §§.
LL (2003:33) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester	7.2 § Fastställa planer för mottagande och hantering av avfall i hamnar
	14 § På ansökan av fartygsägare bevilja undantag från i lagens 11-13 §§ särskilt angivna förpliktelser
Ålands [landskapsregerings] beslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket	4.3 § Bevilja undantag från en i 4.1 § angiven storlek på gödselstad

Register som Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM, förvaltar

Lagstiftning	Registerärende
LL (1981:3) om renhållning	28k § ÅMHHM för ett avfallsregister över <i>de anmälningar</i> som avses i lagens 28i § och över <i>de beslut</i> som fattas på grundval av anmälningar.
LF (1996:49) om inkvarterings- och trakteringsverksamhet	6 § ÅMHHM för register över inkvarterings- och trakteringsverksamhet
Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland	40 § ÅMHHM för ett register över de djurtransportörer som i stöd av lagens 39 § har beviljats tillstånd. Sådana uppgifter som behövs med tanke på tillsynen över djurtransporterna skall införas i registret
LF (2003:31) registrering av anläggningar som håller värphöns (Förordningen tillämplig, enligt dess 1 §, på anläggningar där det hålls över 350 värphönsor)	2 § ÅMHHM skall föra ett register över sådana anläggningar som avses i denna förordning. Varje anläggning i registret skall tilldelas ett särskiljande nummer i enlighet med Europeiska gemenskapernas kommissions direktiv (2002/4/EG) om registrering av anläggningar som håller värphöns och som omfattas av rådets direktiv 1999/74/EG.

Tvångsmedel⁶ hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM

Lagstiftning	Tvångsmedel
LL (2008:XX) om miljöskydd (Kapitel 8, Tvångsmedel)	
Försummad tillståndsansökan	MSL 29 § ÅMHHM <i>skall</i> förplikta verksamhetsutövare som bedriver verksamhet utan tillstånd att ansöka om ett sådant. Om negativ miljöpåverkan <i>kan</i> ÅMHHM besluta att med omedelbar verkan helt eller delvis förbjuda verksamheten tills ansökan behandlats.
Åtgärder vid åsidosättande av övriga bestämmelser	MSL 30.1 § Åsidosätter en verksamhetsutövare en annan bestämmelse i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelse, beslut eller villkor <i>skall</i> ÅMHHM ålägga att inom viss tid rätta till försummelsen samt förbjuda verksamhetsutövaren att fortsätta eller upprepa överträdelsen. Beslutet <i>skall</i> förenas med vite eller äventyr att verksamheten till den del den innebär ett åsidosättande annars avbryts eller äventyr att myndigheten på den ansvariges bekostnad låter utföra det som lämnats ogjort. <i>Vid behov skall</i> tillsynsmyndigheten även anmäla överträdelsen för eventuellt åtal. MSL 30.2 § Beslut enligt 1 mom. kan i brådskande fall <i>interimistiskt</i> fattas av för tillsynen förordnad tjänsteman.
Åläggande att avhjälpa skada	MSL 31§ Om åsidosättande som avses i 30 § medför eller har medfört negativ miljöpåverkan som inte är ringa <i>kan</i> ÅMHHM ålägga verksamhetsutövaren att avhjälpa skadan vid vite eller äventyr att avhjälpandet annars utförs på verksamhetsutövarens bekostnad.

⁶ Medan en del lagar tydligt särskiljer bestämmelser om tillsyn från administrativa tvångsmedel (t.ex. Livsmedelslagen, Miljöskyddslagen) sammanfogas tillsynsbestämmelser med bestämmelser rörande tvångsmedel i andra lagar (ex. Vattenlagen). I listan har lagparagrafer som ger ÅMHHM rätt att utföra inspektioner, som ofta ligger till grund för vidare (tvångs-)åtgärder (föreskrivningar etc) inte medtagits.

<p>Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland (Kapitel 8, Tillsyn⁷)</p>	
<p>Tillsynsmyndigheter</p>	<p>VL 8:2.3 § ÅMHHM <i>kan</i> genom råd, förelägganden eller på annat lämpligt sätt tillse att överträdelser omedelbart upphör och förebyggs. Föreläggande enligt kapitel 8 kan kombineras med vite.</p>
<p>Tillsyn avseende vattenlagens 4 kapitel</p>	<p>VL 8:3.1 § Om vattenfarlig verksamhet inte uppfyller bestämmelserna i 4 kap. (allmänna kravbestämmelser) i vattenlagen <i>skall</i> ÅMHHM tillse att överträdelserna upphör. Detta kan ske genom</p> <ul style="list-style-type: none"> a) råd och rekommendationer om försiktighetsmått, b) föreläggande om försiktighetsmått eller begränsningar, c) överenskommelse om att utövaren av verksamheten inom viss tid till tillståndsmyndigheten inlämnar en fullständig ansökan om tillstånd för verksamheten, d) föreläggande om att utövaren av verksamheten inom viss tid, inte längre än sex månader, hos tillståndsmyndigheten inlämnar en fullständig ansökan om tillstånd för verksamheten eller genom e) annan åtgärd som leder till att överträdelserna upphör.
<p>Tillsyn avseende provningsplikt</p>	<p>VL 8:5 § ÅMHHM <i>skall</i>, a) om någon bryter mot tillståndsplikt, genom föreläggande förbjuda verksamheten helt eller till den del för vilken nödvändigt tillstånd saknas samt skyndsamt anmäla överträdelserna för eventuellt åtal, b) om någon bryter mot anmälningsplikt, skyndsamt granska verksamheten och dess verkningar om man finner det erforderligt att anmäla överträdelserna för eventuellt åtal.</p>

⁷ Med tillsyn avses i vattenlagen att tillse och genomdriva att lagens bestämmelser efterlevs, samt att kvalitetsnormer, tillståndsvillkor och andra krav som ställts med stöd av lagens bestämmelser efterlevs. De administrativa tvångsmedel som finns till förfogande är inkorporerade med tillsynsbestämmelserna.

Tillsyn avseende tillståndsvillkor	VL 8:6.1 § Om tillståndsvillkor överskrids <i>skall</i> ÅMHHM genom råd eller föreläggande om åtgärd eller förbud åstadkomma att överskridande inte fortsätter. Om gällande tillståndsvillkor härefter inte kan förväntas efterlevas <i>skall</i> ÅMHHM omedelbart förbjuda verksamheten eller sådan del eller omfattning därav som innebär att villkor överskrids. (se även VL 8:6.2)
Tillsyn avseende rådgivning	VL 8:7.2 § Om verksamhet eller åtgärd i samband med vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet innebär fara eller allvarlig olägenhet för enskilt eller allmänt intresse <i>kan</i> ÅMHHM ge särskilda föreskrifter även om tillståndsvillkor inte överskridits eller försummelse inte föreligger.
Ingripande vid fara	VL 8:9.1 § Om vattenföretag eller anläggning som har samband med vattenföretag innebär fara eller allvarlig olägenhet för enskilt eller allmänt intresse beroende på försummelse <i>kan</i> , om ansvarig inte omedelbart kan åläggas vidta rättelse, ÅMHHM på landskapets bekostnad avhjälpa faran.
LL (1981:3) om renhållning	RHL 31.3 § ÅMHHM <i>kan</i> i sin egenskap av tillsynsmyndighet enligt 5a kap. (om tillstånd och anmälningar) ålägga en försumlig att vid vite fullgöra sin skyldighet då denna trots anmaning inte fullgjort förpliktelsen.
LL (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester	9.1 § Den som bryter mot denna lag eller försummar att vidta åtgärder i enlighet med lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen <i>kan</i> av ÅMHHM förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller uppmanas att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid. 9.2 § ÅMHHM <i>kan</i> förena förbud och ålägganden som meddelats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om fullgörande av skyldigheterna på den försumliges bekostnad.

<p>LL (1967:36) om hälsovården (HVL)</p>	
<p>5 kap. Om bostadslägenheter, arbetslokaler och samlingslokaler</p>	<p>21 §. Anser ÅMHHM bostadslägenhet, arbetslokal eller samlingslokal eller därtill hörande rum hälsovådligt för dem, som uppehålla sig där, på grund av brist på ljus, luft eller värme eller på grund av fukt, smuts, damm eller ohyra eller av annat skäl, och beror detta ifråga om arbetslokal icke på den normala arten av den i lokalen eller rummet bedrivna verksamheten, <i>bör</i> myndigheten uppmana lägenhetens ägare eller innehavare att inom utsatt tid avhjälpa bristfälligheten eller att avstå från att använda lägenheten eller rummet för dess ändamål.</p> <p>Är bristfälligheten av sådan art, att den icke kan avhjälpas, eller har ägaren eller innehavaren icke rättat sig efter ÅMHHM:s uppmaning att avhjälpa bristen, <i>må</i> nämnden förbjuda honom att använda lägenheten för dess ändamål.</p>
<p>9 kap. Om användning av vatten för hushållsändamål</p>	<p>52.2 § ÅMHHM <i>kan</i> förordna att vatten som leds från vattendrag eller grundvatten för att användas som hushållsvatten skall desinfekteras och beredas också på annat sätt, om detta är nödvändigt för att avlägsna sanitär olägenhet.</p>
<p>10 kap. Om renhållning och avlopp</p>	<p>65 § ÅMHHM <i>må</i> förplikta ägare eller innehavare av fastighet att vidtaga åtgärder för utrotande av råttor, möss och ohyra från fastigheten eller att för densamma erlägga kostnaderna för genom försorg av nämnden verkställd utrotning. ÅMHHM har även befogenhet att förordna, att ägaren eller innehavaren skall i fastigheten utföra tätning av grundmur, golv, dörrar och luckor eller andra smärre reparationer, som äro av behovet påkallade för ett effektivt genomförande av ovan avsedda åtgärder.</p>
<p>12 kap. Särskilda bestämmelser</p>	<p>80.1 § ÅMHHM är berättigad att med stöd av undersökning, som verkställts av hälsovårdsmyndighet, utfärda föreskrifter, vilka äro nödvändiga för avvärjande av hälsofara eller avhjälpande av sanitär olägenhet för omgivningen.</p>

	<p>81 § Följs inte ÅMHM:s föreskrifter för avvärjande av sanitär fara eller avhjälpande av sanitär olägenhet inom utsatt tid, har nämnden befogenhet att låta utföra arbetet eller låta verkställa åtgärden. Kostnaderna härför betalas i förskott med landskapets medel och de kan uppbäras av vederbörande i den ordning som gäller beträffande utmätning av allmänna avgifter. Är sanitär fara eller olägenhet av den art att endast vederbörande själv kan avvärja eller avhjälpa den, eller prövar ÅMHM det annars vara ändamålsenligt att missförhållandet avhjälpas genom försorg av vederbörande, kan ÅMHM förelägga honom vite som påföljd för underlåtenhet att iaktta föreskrift eller förbud.</p>
Livsmedelslag (FFS 23/2006)⁸	<p>I livsmedelslagen finns tillsynsbestämmelser under kapitel 6 och bestämmelser om administrativa tvångsmedel i kapitel 7. Tvångsmedel angivna i kapitel 7 kan enligt 68 § förenas med ett med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande.</p>
Åtgärder vid överträdelse av livsmedelsbestämmelserna	<p>55 § ÅMHM kan meddela föreläggande om att ett missförhållande skall avhjälpas om ett livsmedel, informationen om livsmedlet, stadiet i produktions-, bearbetnings eller distributionskedjan, livsmedelslokalen, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där kan orsaka hälsofara, äventyra riktigheten eller tillräckligheten när det gäller informationen om livsmedlet, vilseleda konsumenten eller annars strider mot livsmedelsbestämmelserna. ÅMHM skall förordna att överträdelsen skall upphöra omedelbart eller inom en viss tid.</p>
Förbud	<p>56.1 § ÅMHM kan förbjuda primärproduktion, tillverkning, import, export, saluhållande, servering eller annan överlåtelse av ett livsmedel samt användning av livsmedlet i livsmedelstillverkning, om livsmedlet, informationen om</p>

⁸ I stöd av LL 2007:26 om tillämpning i landskapet av livsmedelslagen 1 § skall den fastländska livsmedelslagen (FFS 23/2006) tillämpas beträffande tillverkning och hantering av livsmedel.

	livsmedlet, stadiet i produktions-, bearbetnings eller distributionskedjan, livsmedelslokalen, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där orsakar allvarlig hälsofara eller om dessa med grundad anledning kan befaras orsaka hälsofara och hälsofaran inte kan förhindras på något annat sätt.
Föreläggande att dra tillbaka ett livsmedel från marknaden och information till allmänheten	57.1 § ÅMHHM <i>kan</i> förelägga en livsmedelsföretagare att dra tillbaka ett livsmedel från marknaden, om livsmedelsföretagaren inte iakttar skyldigheten enligt artikel 19 i allmänna livsmedelsförordningen (EU-förordning) att dra tillbaka de livsmedel från marknaden som inte motsvarar kraven på livsmedelssäkerhet. ÅMHHM kan bestämma att ett livsmedel skall återkallas också när den information som ges om livsmedlet i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna
Omhändertagande	58.1 § ÅMHHM <i>kan</i> omhänderta ett livsmedel, om livsmedlet orsakar omedelbar hälsofara eller om det finns skäl att misstänka att livsmedlet kan medföra omedelbar hälsofara och de övriga åtgärder som avses i denna lag inte kan anses vara tillräckliga.
Beslut om användning och förstörande av livsmedel	59 § ÅMHHM <i>beslutar</i> för vilka ändamål ett livsmedel som strider mot livsmedelsbestämmelserna får användas eller överlåtas, om det inte är möjligt att ändra livsmedlet så att det överensstämmer med bestämmelserna. Om det inte är möjligt att använda livsmedlet eller om hälsoaspekter eller livsmedelsbestämmelserna det förutsätter, skall föreläggande meddelas om att livsmedlet skall förstöras.
Avvisande vid den första ankomstplatsen i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	60 § ÅMHHM <i>skall</i> vid den första ankomstplatsen avvisa ett livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen.

Återkallelse av godkännande av en livsmedelslokal	61 § ÅMHHM <i>kan</i> helt eller delvis återkalla ett beslut som den fattat om godkännande av en livsmedelslokal, om hälsofara inte på annat sätt kan hindras. Ett godkännande kan dessutom återkallas om livsmedelslokalen eller den verksamhet som där bedrivs i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har följt förelägganden eller förbud som ÅMHHM meddelat med stöd av 55 eller 56 §. Ett godkännande kan också återkallas för en viss tid.
Lag om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (FFS 2004/75)⁹	
Tillsynsmyndigheternas skyldigheter och befogenheter	18.3 § Om en konsumtionsvara eller konsumenttjänst inte uppfyller kraven i denna lag eller de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, <i>får</i> ÅMHHM ålägga en näringsidkare eller annan tjänsteleverantör att ersätta kostnaderna för anskaffning, provtagning och undersökning av konsumtionsvaran eller konsumenttjänsten.
Tillsynsmetoder	22.1 § Om den fara för hälsa eller egendom som är förenad med en konsumtionsvara eller konsumenttjänst på ett effektivt sätt kan avväjas eller förebyggas eller dess omfattning avsevärt minskas genom korrigerings-, rättelse- eller informationsåtgärder, <i>kan</i> ÅMHHM bestämma att en näringsidkare eller annan tjänsteleverantör skall vidta dylika åtgärder inom en tid som ÅMHHM utsätter och på det sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer.
	23.1 § Om en konsumtionsvara eller konsumenttjänst är farlig för hälsa eller egendom, <i>kan</i> 1) Konsumentverket eller någon annan myndighet (ÅMHHM) som avses i 12 § förbjuda en näringsidkare att tillverka eller utföra, saluföra,

⁹ Antagen med stöd av LL (1998:8) om tillämpning i landskapet Åland av riks författningar om produktsäkerhet (1995/59).

	<p>tillhandahålla, sälja eller på annat sätt i samband med näringsverksamhet överlåta den samt förbjuda annan tjänsteleverantör att överlåta den för att användas av personer som kan jämföras med konsumenter; Konsumentverket eller någon annan myndighet som avses i 12 § <i>kan</i> samtidigt ålägga näringsidkaren att på ett effektivt sätt omedelbart dra tillbaka de farliga konsumtionsvarorna från marknaden samt ålägga en näringsidkare eller annan tjänsteleverantör som tillhandahåller tjänsten i fråga att se till att farliga konsumenttjänster inte i fortsättningen tillhandahålls konsumenter</p>
	<p>24 § Om det är uppenbart att en konsumtionsvara eller konsumenttjänst kan orsaka fara för hälsan på det sätt som avses i 6 § 1 mom., <i>kan</i> ÅMHHM temporärt meddela ett förbud enligt 23 §. Det temporära förbudet är i kraft till dess att slutgiltigt beslut i saken har fattats med stöd av nämnda paragraf. ÅMHHM <i>kan</i> meddela ett temporärt förbud samtidigt med ett åläggande om korrigerings- eller rättelseåtgärd enligt 22 § eller bestämma att verksamheten avbryts.</p>
	<p>26 § Om de förbud och ålägganden som nämns i 22—25 § inte kan anses tillräckliga, <i>kan</i> konsumentverket eller tullmyndigheten eller en i 12 § avsedd annan myndighet (ÅMHHM?) bestämma att en vara som en näringsidkare eller annan tjänsteleverantör har i sin besittning eller en vara som konsumenten har lämnat tillbaka till näringsidkaren med stöd av 27 eller 28 § skall förstöras eller, om detta inte anses ändamålsenligt, besluta om andra åtgärder beträffande varan.</p>
	<p>30 § Den tillsynsmyndighet som har meddelat ett förbud enligt 23 eller 24 § eller ett åläggande enligt 27 eller 28 § <i>kan</i> förelägga en näringsidkare eller annan tjänsteleverantör att inom den tid och på det sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer informera om förbudet eller åläggandet och den risk som är förenad med varan eller tjänsten eller</p>

	användningen av varan eller tjänsten samt om konsumentens rättigheter.
Kemikalielag (FFS 1989/744)¹⁰	51 § ÅMHM <i>kan</i> i samband med förbud eller bestämmelser som meddelas med stöd av denna lag utsätta vite eller äventyret att den försummade åtgärden utförs på den försumliges bekostnad.
Tobakslag (1978:52) för landskapet Åland	
Kap. 3. Ledning och övervakning	8.2 § Konstaterar ÅMHM att verksamhet som strider mot denna lag förekommer, <i>skall</i> den uppmana vederbörande att upphöra därmed inom av myndigheten utsatt, skälig tid. Sker ej rättelse <i>skall</i> myndigheten underrätta landskapsåklagaren härom. 8.3 § Konstaterar ÅMHM att innehavare underlåter att fullgöra sin skyldighet att genomföra rökförbud, <i>skall</i> den uppmana innehavaren att fullgöra sin skyldighet inom viss tid. Sker inte rättelse inom den förelagda tiden skall myndigheten vid vite ålägga innehavaren att genomföra rökförbud.
Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland	49 § Om det konstateras att denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den har överträtts <i>får</i> ÅMHM meddela djurägaren eller – innehavaren de förbud och föreskrifter som behövs för att förhindra att det lagstridiga förfarandet fortsätter eller upprepas. Vid meddelande av förbud och föreskrifter får djurägaren eller innehavaren även åläggas att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid.

¹⁰ Antagen genom LL (1990:32) om tillämpning av i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier